

ORDILEHT

SPORDILEHT
EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Ilmumine ja tellimine: Tallinn, Loo 1-204 (Postkontor)
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäeval.
VII. aastakäik.
Neljapäeval, 22. aprillil 1926. a.
22. aprillil 1876. aastal
sündis
Georg Lurich

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORT

Nr. 16
Ilmub iga neljapäeval
Tunney kõh...
Muljeid Euroopa-reisist ja Eestist
Stribbling...
Hind 15 marka.

15 AASTA Eesti Spordilehte

avo Nuri
ni publikurekord ja
el ole veel

ES IASPÄEVAL, 7. JUULIL 1924. A.
Olympia mängud.
tagajärjed Pariisis

EESTI SPORDILEHT
SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

stlused ilma Klumbergita.
Uns kergesportlaste generatsioon.

VÕIDUD:
laviskes Myyrä
100. meetris Rito
ekordiga 30.23,2

SPORDILEHT
NR. 7
EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Nr. 4
Aprill, 1935

Oma meeldiva
mailse ja odava
hinna tõttu

kõige levinumaks

paberossi- tubakaks

on

LAFERME N° 10

50 gr. — 60 snt.

Likööri- ja
napsivabrik

„EMLO“

Kõrges headuses

konjakid,
liköörid,
napsid.

Whisky : White Horse, Black & White.

Saadaval igas veinikaupluses
ja restoranis kogu Eestis.

Tallinn, Pikk 17, tel. 431-08

TRU

TALLINNA
KÖIEVABRIKU

Jaava sisal-vaibad

on kaunimaks toahteks, so-
bivad moodsa sisustusega ja
on otse põlised vastupidavu-
ses. Nõudke kõikjal.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

16. AASTAKÄIK

Nr. 4

Aprill

1935

Toimetaja: **A. ADORF.** Toimkond: mag. **E. Grünberg,**
dr. **E. Kirschenberg,** **A. Kleinberg** ja **T. Muru.**

Toimeius ja talitus: Tallinn, Raekoja pl. 9, tel. 444-28.

Eesti Spordileht 15-aastane

20. aprillil 1920. a. ilmus *E. Spordilehe* esimene number. Käesoleva numbriga pühitseb meie ainukene spordi-häälekandja ja ainukene spordileht oma 15-aastase ilmumise juubelit. Mõõdunud viisteistkümmend aastat on *E. Spordilehel* olnud nii sisusse puutuvatel kui ka majanduslikel kaalutlustel otsimis-aeg lehele parima kuju leidmiseks. See aeg on olnud pidev progress kõige selle parema taotlemiseks, missugustel põhimõtetel leht meie organiseeritud spordiliikumise algpäevil rajati. Saavutatud on nii paljugi, kuid ees seisab veel suuremate saavutuste aeg.

Oma suure eesmärgi saavutab leht siis, kui ta tüüel määral on tunginud sportlaskonna sekka. Kui tänava Raamatu Aasta puhul hüütakse „Raamat rahva sekka!“, siis analoogiliselt peab hüüdma „*E. Spordileht* spordirahva sekka!“ Kui üteldakse, et meil raamatuvalgust veel ei tunta, siis võib samuti ütelda, et meil ei tunta ka spordikirjanduse valgust. Viimasena öeldud lause tõenduseks olgu nüide, et Lätis, kes spordirahvusena meist vüiksem, on spordikirjanduse ja spordilehe levik kuni kaks korda suurem meie omast. See ei sõltu meie ja Läti vastavate väljaannete kvaliteedi vahest. Sest, tüüesti erapooletult vaadates, on *E. Spordileht* Baltimail momendil parim spordiväljaanne. Kuid ta võimaks olla veel parem, kui lehe lugejaskond oleks olnud tihedam. Olla Balti parim ei tähenda ju veel täiuslikkust.

E. Spordilehe lugejate arv peab paisuma, teisiti ei ole mõeldav parema lehe väljaandmine. Sportlaskond ise peab laiendama raamid *E. Spordilehe* täiuslikumaks muutmiseks.

Ülesanded, mida *E. Spordilehel* täita, on mitmepalgelised. Kehakultuuri kuukirjana peab ta eeskätt asendama käsiraamatuid kõigil meil harrastatavatel spordi-aladel. Teiseks peab ta teaduslikult lahendama kehakultuuri harrastusse puutuvaid küsimusi. Kolmandaks analüüsima asetleidnud spordisündmusi ja tooma välja nende kvintessensi. Neljandaks paksuma ülevaadet ja kokkuvõtteid sportlikest sündmustest ja nähtustest. Viüendaks propageerima kehakultuuri levikut. Ja nõnda edasi on lehel veel ülesandeid. Neid ülesandeid on püüüd täita võimalikult paremini. Ja kui on olnud puudusi, siis loodame tulevikus nendest vabanemist.

E. Spordilehe 15-aastaseks saamise puhul *Eesti Spordi Keskliit* tänab kõiki, kes kaasa aidanud meie ainukest spordi-häälekandjat tema ülesannete täitmisel. Eeskätt suur tänu endistele ja praegustele toimetajatele, kes suure töö teinud lehe kujundamisel. Edasi suur tänu lugejaskonnale, lehe talitusele, kaastööliste, lehe levitajatele jne. Lehe majandusliku külje eest hoolitsemisel peab kiitvalt mainima *A. Hahni* tema suurte teenete eest. Keskliit loodab, et *E. Spordilehe* mitmekesine pere edaspidi veel innukamalt taotleb lehe arendamist võimalikult täiuslikumaks.

EESTI SPORDI KESKLIIT.

5 TOIMETAJAT

Viieteistkümne aasta vältel on Eesti Spordilehel olnud kokku viis toimetajat. Esimesena Ado Anderkopp toimetas lehte 1920.—1921. a., edasi kauaaegseima toimetajana Harald Tammer — 1921.—1929. a., Aleksander Mändvere — 1929.—1932. a., Oskar Lõvi — 1933.—1934. a. ja praegune toimetaja Aleksander Adorf — alates 1934. a. novembrist.

Neist toimetajaist teeneisim on kahtlemata H. Tammer. Tema oli E. Spordilehele selle tüseda põhja panija, juurte ajaja, mille najal leht võrsunud tänapäevani. Teise tüsedama jõuna on koht O. Lõvil, kes 1923. aastast kuni tänapäevani E. Spordilehele pidevalt kaasa töötanud kaastöölisena, abitoimetajana ja toimetajana. Nimetatud kaks, s. o. H. Tammer ja O. Lõvi, on kogu Eesti spordiajakirjanduses kõige kvalifitseeritumad jõud, kes eeskujuks olnud enamikule praegustele parimatele spordiajakirjanikele.

E. Spordilehe juubeli puhul on huvitav märkida seda asjaolu, et E. Spordilehe kõik endised toimetajad on kas hiljem või varem tõusnud meie mõõduandvamate ajalehtede peatoimetajaks. Nii oli A. Anderkopp Vaba Maa peatoimetaja, H. Tammer praegu edasi Päevalehe peatoimetaja ja O. Lõvi on Uudislehe toimetuse juht, mis tegelikult tähendab peatoimetajat. A. Mändvere omas peatoimetaja nime E. Spordilehe juures 1932. a., mällal toimetuse koosnes mitmest isikust. Kaubandus-tööstuskoja sektsiooni-sekretärina on A. Mändvere toimetanud rida oma praegusse erialasse puutuvaid raamatuid. Nii on E. Spordilehe kõik endised toimetajad tõusnud eluredelil kõrgetele pul-

kadele. Seejuures on nad säilitanud tiheda kontakti spordiliikumisega tänapäevani. Eesti spordi areng on neil veel edasigi südamelühedane.

Alljärgnevalt on sõna toimetajail.

Ado Anderkopp
Toimetaja 1920.—1921. a.

Kuidas sündis E. Spordilehe esimene number

See oli sel ajal, kui oli alanud Eesti tung Euroopasse iseseisva rahvusena. Igal alal püüti olla vääriked Euroopa teiste rahvustega. Ja kui meil oli spordiliikumine, siis leidsime, et välismaa eeskujul peab sel liikumisel olema oma häälekandja. Sellepärast otsustas Eesti Spordi Liit E. Spordilehe asutamise juba oma esimesel koosolekul — 20. jaan. 1920. a. Keerulisi käike oli lehe väljaandmiseks loa saamisega, kuid lõppeks see saadi, kuigi mitte spordiliidu, vaid E. s. s. Kalevi nimele. Liit ise oli registreerimata.

Loa nõutamisel ei mõeldud palju majanduslikule küljele ega ka sellele, kuidas leht koostada. Mäletan

A. S.
H^y MOSER & Ko.

TALLINN, Pikk 19, tel. 437-47

Soovitab rikkalikumas valikus

tasku- ja käekelli maailmakuulsast H^y MOSER & Cie vabrikust Le Locle Schweiz. Seina-, laua- ja ärauskelli. Kette ja käevõrusid, kuld- ja hõbeasju. Parimat rootsi kristalli.

toda õhtut, millal oli selgunud, et luba lehe väljaandmiseks käes. Arutasime koos J. Villemsoni ga, mida lehte panna. Tol ajal ei olnud ju ühtki elukutselist spordiajakirjanikku, ja meie seda ammuigi mitte. Olime kuua mures lehe sisu koostamisega. Süis J. Villemsoni võttis Soome lehed ja tõlkis seal mõned võistluste kirjeldused. Mina kirjutasin ka üht ja teist. Kadunud dr. Luigalt saime ühe juhtkirja. Nii leidsime, et leht ongi koos. Oli ta hea võib halb, kuid paremat me tol ajal ei suutnud. Peaasi oli aga, et meil oli oma häälekandja.

Ühtun kõikide arvamistega, et E. Spordilehele kuju andjaks oli õieti H. Tammer, kes üks aasta pärast esimese numbril ilmumist asendas mind.

A. ANDERKOPP.

Harald Tammer
Toimetaja 1921.–1929. a.

Mälestusi lehe toimetamisest

Eesti Spordilehe toimetamine oli minu ajakirjanduslikus tegevuses huvitavaimaid ajajärke. Ta nõudis kõige pealt mitmekülgset. Leht, mis kohati ilmus kord nädalas, tuli tihti täita üksinda algusest lõpuni. Tuli kirjutada juhtkirju, arvustada sportlikke sündmusi, tõlkida üksikute spordialade õpetusi ja määrusi, vaielda spordivastastega, tuua välismaa kroonikat, teha ristsõnamõistatusi, korjata kuulutusi, muretseda pildimaterjali (milleks tuli ise ka fotograafiamet kuidagi ära õppida) jne. Kuid lehe sisulisest täitmisest üksinda oli vähe, tuli pidada ka ärilist kirjjavahetust, pidada raamatuid, kasseerida lehemüüjailt raha jne. Tavaline lugu oli, et E. Spordilehe ilmumisel tuli võtta värske lehepakk turjale ja kanda lehed laiali ajalehemüüjatele. Samuti tuli oma isikliku füüsilise jõuga korjata järelejäänud lehed müüjailt kokku ja kanda toimetuse toamurka, kus neist kogunesid kaunis sõhised kuhjad. Et vahel süda ei olnud rahul E. Spordilehe vähese minekuga, otsin ise ka ajalehemüüjailt oma isiklikust palgarahast lehti üles, et teha lehele suuremat tiraashi.

Ise ei oska ma muidugi hinnata, kas ma seda kõike tegin hästi või halvasti, kuid meel oli tihti nukker, kui kuulud etteheiteid, et üks või teine asi ei olnud tehtud küllalt hästi. Lõppeks ma ei kahetsenudki, kui Eesti Spordi Kesklüüdis arvati, et mõned teised mehed suudavad minu tööd teha paremini ja mind suruti kõrvale. Usun, et ka E. Spordi Kesklüüdis ei ole seda samu kahetsatud, sest on leidunud inimesi, kes minu tööd on jatkanud vähemalt sama suure kiindumusega ja sama suure andumusega. Kui nüüd E. Spordileht läheb endisest paremini, siis on nende aastatepikkune töö kannud vilja.

Mäletan, et E. Spordilehe toimetamisel tuli alul mängida tublisti ka keeleteadlase osa. Kogu meie sportlik terminoloogia sündis õieti E. Spordilehe toimetustalaua taga. Praegu tundub vist kentsakana, et minu ametisseastumise alul tarvitati ajakirjanduses üldiselt jalgpallivõistluste kirjeldustes „värava“ asemel ikka „goll“ või „koll“ ja väravaaht oli „goll“ või „kollkipper“. Meeskond oli ikka „komando“ ja „naiskond“ oli täiesti tundmatu mõiste. Kergejõustikus oli „tiskusepildumine“, „estafeti“ või „stafetijooks“, muidugi ka „barjäärijooks“. Tõstmise alal valitses täieline paabelisegadus, seal tunti läbisegi „litsumist“, „pressimist“, „rabamist“, „lükkamist“, „stoosimist“ ja „reissimist“, kuid väga harva vilksatasid need terminid, mis praegu on ametlikud. Arusaadavalt tuli E. Spordilehel töötada välja ka sel ajal tundmatu ala, poksi, terminoloogia.

Nü, kokkuvõttes, E. Spordilehe toimetamine omal ajal nõudis mitte ainult tublisti pead, vaid ka käte ja jalgade tööterakendamist ja ööst tuli päevale võtta oht-rasti lisa, et kõigega jõuda saada hakkama. Isiklikult ma ei kahetse, et minu tegevusportlase rekordid ei nihkunud enam edasi sellise hooga, nagu alul, sest ma arvan, et kui Eesti kuulitõuke rekord oleks olnud mõnekümne sentimeetri võrra suurem või raskustõstmise saa-

Kalma Saun

Vana Kalamaja 9a, tel. 440-71

Pühade nädalal on
saun avatud:

teisipäeval,	16. skp.	kella 11—11
kesknädalal,	17. „	„ 11—11
neljapäeval,	18. „	„ 10—11
laupäeval,	20. „	„ 10—9

vutused mõne kilogrammi võrra lähemal maailmarekordile, ei oleks olnud need meie praegustele meistritele midagi ületamatut, küll aga oleks olnud ehk Eesti spordielus natukene enam valgeid kohti, kui E. Spordilehe laua taga oleks katkenud liig varakult nooruse H. TAMMER.

Aleksander Mändvere
Toimetaja 1929.—1932. a.

Enne Eesti Spordilehte . . .

Iseseisva spordihüülekandja asutamise mõtteid mõlgutati juba enne maailmasõda, kuid siis meie noor spordiliikumine ei olnud suuteline seda mõtet teostama. Esimeseks sammuks eesti spordiajakirja saamise loos võiks lugeda sõja-aastail Tallinna Nikolai gümnaasiumi spordiringi poolt väljaantud šapirografeeritud ajakirja, milles avaldati Tallinna sportlaste saavutusi ning informatsiooni tolleaegse Vene spordisünnimuste kohta. Sõjaajal Nikolai gümnaasiumi õpilased, samuti ka mina, tegid kaastööd Vene spordiajakirjadele, informeerides neid Eesti spordist ja selle saavutustest.

Tuli maailmasõda, mis tõmbas sõjakeerisesse ka kodumaa sportlased ja tegelased ning spordilehe asutamise mõte tuli seekord jällegi edasi liikata.

Kodumaa iseseisvuse võitlus toob tunduva pöörde meie spordiliikumisse. Kalevi Malev sammub eesrinnas

spordiidee propageerijana ja selle levitajana. Saabub rahu. Sporditegelased valguvad üle maa laiali ja seega kantakse laiali ka spordiliikumine rahvahulkadesse. Nüüd on juba paratamatult vajaline koordineerida seda liikumist, anda talle õige suund, teda juhtida ja organisceerida. Selle teostamiseks on ainus idee iseseisva spordihüülekandja asutamine.

Ja nii ärkab ellu esimene eesti spordileht 20. aprillil 1920. a.

Esimene juhtkiri lõpeb üleskutsega: „Saagu Eesti Spordileht igale eesti spordimehele omaks asjaks, mille vastu ta kohustatud on.“

See üleskutse on oma ülesande täitnud. Tõesti, Eesti Spordileht on saanud igale sportlasele ja sporditegelasele omaks asjaks, mille vastu on igal kohustus.

Nüüd edasi ilka oma hüülekandja ümber, kuni veel jõudu jatkub!

A. MÄNDVERE.

Oskar Lõvi
Toimetaja 1933.—1934. a.

E. Spordileht ja H. Tammer

Platoonilised suhted, nagu need on tavalisemad luige ja lehe vahel, ei väldanud kuigi kaua — püüsid üksnes ühe aasta ümber. Siis tulid juure liha- ja vere-elulisemad, mis on osutunud vastupidavateks süüni.

Nõudke kõikjal kõrgekvaliteedilisi „ESTO“
vorste, sinke, lihakonserve jne.

ÜHISUS „ESTONIA EKSPORTTAPAMAJAD“ TALLINNAS

Teadsin, et E. Spordilehele oli tulnud uueks toimetajaks Harald Tammer. See oli 1921. a. kevadel. Iselõin tol ajal „Päevalehes“ selle toimetuse noorima liikmena „Mädchen für alles“, ja ühtlasi ka sporditoimetaja. Kaasani platsi poolt tulles sammusin kiiresti Tüügi-veski väljale — vaatama jalgpallimatschi. Just Tüügi-veski ees — näen — tuleb linna poolt üks müraakas-meest, tema kõrval väike, mehe herkuleslikkuse tõttu koguni väga väikesena mõjuv neid. Veel üks pill ja kindlasti oli selge vähemalt see, et mees, see on E. Spordilehe uus toimetaja. „Draufgänger“, nagu ma seda olevat olnud, olin kohe juures ja olin kohe tuttav H. Tammeriga. Et aga ta kaaslasena, see väike neid, ametlikult ei olnudki väike neid, vaid juba tol ajal oli tema abikaasa, see põrutab mind praegugi.

Sellesama aasta sügisel — novembris — koos H. Tammeriga, kahe lehemehena, sooritasime sõidu maailma-meistrivõistlustele Helsingisse. Seal teingi oma esimese kaastöö E. Spordilehele. See seisis selles, et assisteerisin E. Spordilehe toimetajale, kui ta ostis komplekte kojuviimiseks oma abikaasale, kes sai maha tütreaga.

Kena see oli. Ebameeldivaks jääb aga see, et kõigest sellest on möödunud juba ligi 14 aastat. Juba. Kui Ripley selle kohta küsiks „kas usute või mitte?“, siis oleksin esimene et-meest.

Kirjutamiseni E. Spordilehele jõudsin 1923. a. juunis. Olin tulnud Kaunasest, Eesti-Leedu 1. jalgpallivõistluselt. Kirjamehi ei ole palju nüüdki, tol ajal oli neid aga veel palju vähem. Toimetaja, saime siis teineteisega eriti hästi läbi, ütles, et tahaks maavõistlustest kirjutust. Sai see tehtud ja nii see arenes.

1924. a. eeskätt H. Tammeri ja alles seejärel Päevalehe ja Eesti Spordilehe toetusel tormasin Chamoin'sse. Seal, õigemini öeldult küll Pariisist, kirjutasin täis E. Spordilehe numbril 1. olümpiamängudest. Sellele lisanes Pariisi mängude jalgpalliturniiri erinumbril täitmine ning endalegi ootamatusena järsku järele Tallinna sattumult olin ootamatuste jätkuvusel E. Spordilehe kaastöötaja H. Tammeri kõrval.

Oli sees natuke seda, mida võiks nimetada „perpetuum mobile'ks“ ja E. Spordileht andis välja kaks

eriväljaannet nagu tol ajal eritelegramme nimetati, Pariisi mängude tagajärgedega. Need, võiks peaaegu ütelda, on viimaseaegsete TSK „telegrammide“ eelkäijad.

Chef tuli Pariisist olümpiarekordiga koju ja pani ka E. Spordilehele peale kaks korda kiirema tempo: Eesti Spordileht muutus kaks korda kauas ilmuvast ajakirjast nädalleheks.

Julgen nüüd väita, et siis algas romantilisem ajajärk E. Spordilehe ja tema peaja abitoimetaja eludes. See tuba, kus Kalevi hoones toimetati ja talitati Eesti Spordilehte, on toimetustoana oma pisimõõtudel kahtlimalt eurooparekordilinc. Peagu samal määral rekordiline peaks lugu olema ka sellepooldest, et säärasest pisivähikesest toimetusruumist on pärit Eesti suurimaid lehemehi, milline konstateering Päevalehe peatoimetaja H. Tammeri suhtes on praegu tagasihoidlikkusegi juures ilmsem, seetõttu siin ülearuigi.

Kui Päevaleht on meil kaustalt ja tiraashilt praegu suur leht ja Eesti Spordileht ikka veel väike, siis vahetõkord ei ole samasugune situ ja mõju suhtes. Tuleb lausa ütelda, muudu meie ajakirjanduse ajaloo vananedes võiks see koguni ununeda, et eesotsas toimetaja H. T-ga on Eesti Spordileht ühe kõige esimesena astunud käsitluse mentaliteedilt ja tehnikalt neid samme, mis viimasel aastakümnel kogu meie ajakirjandust on viinud edasi küllalt lähemal rahvusvahelisele tasemele. Selle ütlemisel käesolevat ridade kirjutaja oma konstateeringu kindlaks õigustamiseks ei tarvita mõlpsasti ette tuua võidavat ja raskesti ümber liikata võidavat asjaolu — kuidas vastasel korral Eesti Spordilehe toimetajast, spordiajakirjanikust, sai kujuneda Päevalehe peatoimetaja, poliitiline ajakirjanik, ega ka seda, et praegugi meie spordiajakirjanikud, meie väike spordipress, kõigi meie suuremate lehtede juures esindavad edulisemat ja eduvõimelisemat osa meie ajakirjanike peres, vaid selle konstateeringu õigustamiseks on tarvitada küllaldaselt määralt muud veel faktilisematki materjali. Siinkohal praegu võiks püüda sooviga, et Eesti Spordilehe omaaegne toimetaja H. Tammer, kui ta mahti leiab, selle kohta avaldaks omapoolseid tähelepanekuid, seekord teisemast otsast vaadelduna ja analüüserituna kui ta sedu viimati tegi Spordimagasinis.

Monte-Carlo tähesõidust

Monte-Carlo tähesõidud on aast-aastalt üha suureneva tähelepanu äratajaiks. Need sõidud on vägevateks katseteks autode saavutusvõimsusele. Suure huviga oodatakse iga-aastaste võistluste tulemusi.

Tänavusest, 14. tähesõidust, võttis osa 166 jõuvankrit, millest 129 alustas sõitu 4000 km sihtpunktist eemal asuvatest lähtekohtadest. Võistlejail tuli peale nende raskuste ületamise, milleks olid halvad teolud, lumi, libe jää jne., Monte-Carlose saabunult sooritada veel mõningad katsed, nagu 1) start külma mootoriga. 2) võidusõit tagurpidi distantsil 100 km, mille vältel kaks korda tuli suunda muuta. Need katsed on selleks, et veenduda, kas jõuvankri mehhanism on säilitanud oma hea vormi, kas mootor pole nõrgenenud ja kas vankri üksikosa töötavad edasi ladusalt.

Karmide võistlustingimuste ja raskete teelude tõttu langes suur osa autosid võistlustest välja, osaliselt teel, osaliselt Monte-Carlose sooritatud katsetel. Edukalt suutsid tähesõidu lõpetada üksnes tõesti head autod. Võidule pääsis Nervasport Renault, kes lõi kõikide klasside parimaid ning sealjuures veel neid autosid, mis oma mehhanismilt sarnanesid rohkem sõiduautodele kui isiklikele autodele.

Edasi olgu märgitud, et viimasest tähesõidust võttis osa ainult kaks Nervasport'i. Üks neist, Lahaye

ja Quatresous juhtimisel, saavutas esimese koha ja teine, Guyot ja Rocki juhtimisel, neljanda koha. Ka Renault-autode vähim PS-arv, millega nad sõidu lõpetasid, oli samuti väga suurepäraseks saavutuseks. Kõik see näitab, et Renault-autod on väljapaistvaimalt hea kvaliteediga.

Mõlemad nim. autod alustasid oma teekonda Tallinnast. Ebasoodsatel ilmastiku-oludel läbistasid nad 4000 km, misjuures suurem osa teest oli kaetud lume, jääga jne. Pärast neid looduse takistuste võitmist tulid Lahaye ja Quatresous oma Nervasport'il võitjateks veel Monte-Carlose sooritatud rasketel katsetel. Seega saavutas selle firma auto tähesõidu esimese võidu, mida auhinnati kolme suure karika annetamisega. Karikate väljapanijaiks olid rahvusvaheline spordiklubi, Norra liit ja Monaco auto-klubi. Peale selle said võitjad veel rea auhinda.

Teine Nervasport saavutas neljanda koha. Edukad olid ka Vivaquatre ja kaks Celtaquatre'd.

Et Renault-mootorid on maailma parimad, seda tõestas veel Delmotte'i maailmarekordne (505 km-tund) saavutus lennukivõistlustel, millel ta startis Renault-mootoriga.

Renault on avanud tehnikas uue tee. Renault-firma masinad on maailma täiuslikemad.

HÜPPEVÕISTLUSED OTEPÄÄL

Nagu kurioosumina tundub soojade kevadilmade puhul, et Otepää mägedes tunti suusatamisspordi lõbusid alles veel aprilli algpäevil.

Kui hiline lumi oli katnud uuesti mäenõlvakud, tegi mõnigi suusataja, kelle suusad olid puhunud juba rahulikkku „talveund“, oma väikesed suusaretked sihtide-rikkal Apteegimäel. Intensiivsematele suusatajatele valmistab see hiline lumi erilist

rõõmu, sest nüüd avanes võimalus kasutada ka hüppemäge, kuna värskel lumi aitas pehmedada maandumise tundeküllasust.

Veel 29. märtsil korraldasid energilisemad suusatajad Apteegimäel omavahelised hüppevõistlused. Domineerisid vennad A. ja L. Vesterstein'id, kelle hüpped olid stabiilselt 15 meetri ümber. Nende

dega püüdsid vapralt ühes sammuda M. Baumann, O. Zastrov j. t. Ehk küll kõik toimus vaikselt, kogunes siiski kaunis suur rahvahulk jälgima viimaseid suusatamisspordi „hingetõmbeid“.

Pildil moment Otepää suusahüppevõistlustelt. A. Vesterstein sooritab Eesti käesoleva hooaja pikema mäehüppe — 15 m.

Eesti Spordileht, ta on oma 15-aastase eluea kestes tunnud ka mõningaid mõõnasid, on enamikus olnud ikka ja alati „väike, kuid kange“. Kahju, et see oma põhitoonilt ähvardab muutuda korduvaks ja selletõttu üldhaiseks, muidu võiks eelmisele lausele täiendavana veel lisada, et Eesti Spordilehe väimliseks isaks on olnud ja on jäänud ikka edasi Harald Tammer, kuigi otsekoheste koostöötamise alal neid kahte on lahutanud juba mitugi aastat.

Meie spordilikumist on olnud ja on võimatu kujutada ilma Eesti Spordileheta. 15 aastat on ta olnud oma asendamatu kohal, ja tulevikus, uskudes meie spordilikumise ja Eesti Spordilehe edusse, peaks ta meie spordilikumises olema veelgi asendamatum.

Üht ja õige ränka, tuleb Eesti Spordilehete siiski ette heita: see on see, et ta siiani ikka veel ei ole jõudnud välja spordi-ajaleheni, ütleme sääraseni, mis, vähemalt suvekuudel, ilmuks korralikus kaustas 8-küljelisena 2—3 korda nädalas. See on nii, et ta selleni seni veel ei ole jõudnud välja. Kuid mis on selle põhjuseks? Kas toimetajad, kas sportlaskonna väikearvulisus? Arvan ja usun, et mitte niipalju see ega teine, vaid kolmas ja neljas, nimelt spordi-juhtkonna, vabandatagu, initsiatiivi puudus seni sel alal ja ka väljaspoolsete ettevõtjate senine huvi puudumine selle ala suhtes.

Kuid, ilma end vabandamata, olen enamikus püüdnud olla ikka vähemalt poolpõrunud ja seepärast on mul eriti sobiv pakkuda kihlvedu, et järgmise 10 aasta pärast on olukord teissugune.

TOOMAS KIVI.

Aleksander Adorf
Praegune toimetaja

Eesti Spordilehe ajaloost

Ma spordi-häälekandja asutamise küsimus kerkis päevakorda, kuigi esialgu ähmasel kujul, juba veerandsaja aasta eest, millal olid tekkinud esimesed Eesti spordiorganisatsioonid ja sport Eestis hakkas juuri ajama mitmepalgeliseks võrsumiseks. Eestlus hakkas ikka rohkem pead tõstma ja igasugusel tegutsemisel taotleti eestilisust. Mõistagi, et siis Eesti spordil pidi olema ka eestikeelne spordileht. Ei ole täpselt teada, mitu üritust tehti eestikeelse spordilehe asutamiseks, kuid suurimaks ürituseks oli A. Öunapu eesvedamisel katse oma ajakirja asutada 1913. — 1914. a. paiku. Oli kogutud koguni kapitali — umbes 25 rubla, kui puhkenud maailmasõda üritusele kriipsu tõmbas. Raha paigutati Tallinna Krediitpanka ja sõjamõll kiskus lehe asutajad laiali.

Pärast maailma- ja Eesti vabadussõda koos Eesti organiseeritud spordiliikumise algusega tõusis spordilehe rajamine endastmõistetavalt uuesti päevakorda. Vajadust selle järele toonitati ka Eesti 1. spordikongressil ja 1920. a. komisjonina moodustatud Eesti Spordi Liit võttis kohe oma esimesel koosolekul 20. jaan. 1920. a. päevakorda lehe asutamise. Vastava ettepaneku esitas L. Tõnson, kes leidis, et spordiliidu esimeseks ülesandeks olgu spordi-ajakirja väljandmine. Ajakirja asutamise kohta tehti järgmised otsused: 1) volitada L. Tõnsoni läbirääkimistesse astuda ajakirjanik Vunniga ajakirja toimetajaks hakkamiseks; 2) volitati B. Kiiselit läbi rääkida Talviku trükikojaga ajakirja trükkimise asjus; 3) teadete vananemise vältimiseks ajakiri välja anda iga kahe nädala pärast; kui see tehniliselt võimatu, esialgu vähemalt kuukirjana; 4) pöörduda Suomen Urheilulehe poole klišeede saamiseks.

Huvitav on vaadelda neid „sünnivalusid“, mida spordiliit üle elas enne Eesti Spordilehe esimese numbriga mahasaamist. Toome iseloomustavamad katked liidu protokolliraamatust.

22. jaan. 1920. a.: Paberi saamiseks volitada L. Tõnsoni läbi rääkida kohaliste kaubamajade K. Lembergi ja G. Pihlakaga.

27. jaan. 1920. a.: Paberi asjus L. Tõnson teatab, et paberit on saada 160 mrk. puud (kodumaa paber). „Olen läbirääkimisi pidanud ka Soome paberi üle, kuid kas seda saab, on küsitav.“ Otsustatakse paberi ost lahtiseks jätta.

Vahepeal nähtavasti ei leidnud vilja Vunni toimetajaks kutsumine ning 10. veebr. 1920. a. tehakse otsus: paluda lehe toimetajaks A. Anderkopp. Samal koosolekul otsustatakse läbirääkimistesse astuda Mänsi ja Ühiselu trükikodadega.

4. märtsil 1920. a. on Eesti Spordilehe ilmumine arillis juba kindel, sest otsustatakse hakata vastu võtma kuulutusi.

Kuid 17. märtsiks 1920. a. selgub, et siseministerium ei anna Eesti Spordi Liidule luba lehe väljaand-

Eesti Spordilehe esimese numbriga kaas

miseks, sest... (selle kõige tähtsama lehe asutajad unustasid) liidu põhikiri oli alles registreerimata. Nüüd otsustatakse luba nõutada E. S. S. Kalevi kaudu.

Sedasi saab Eesti Spordilehe esimeseks väljaandjaks Kalev, kuigi lehe arvepidamine on liidu käes. Kalev oli lehe väljaandjaks kuni järgmise aastani.

Eesti Spordilehe esimene number ilmub 20. aprillil 1920. a. A. Anderkopi vastutaval toimetamisel ja E. S. S. Kalevi väljaandmisel.

Esimese numbril ilmumise järgmisel päeval teeb liit lehte puutuvalt väga huvitavad otsused: 1) paberit tellida G. Pihlaka ärist vähemalt 10 numbriga jaoks 4 riisi ja... paber anda hoiule linnapanka; 2) korraldada pidusid, korjandusi jne. lehe väljaandmise kapitali asutamiseks; 3) pöörduda isikute poole, kes 1914. a. sammusid astunud spordilehe asutamiseks, kas nad ei nõustuks liidule üle andma Krediitpanka sisse makstud summad.

Olgu märgitud, et tol ajal sai paberit üldse suurte raskustega. Teiseks: liidul ei olnud vaba kapitali paberi alla paigutamiseks. Kuid asjast saadi üle järgmiselt: osteti paber riigilt ja panditi ta kohe pank, kust raha paberi eest tagasi saadi. Iga numbriga jaoks vajalikel hulgal paberit osteti numbril ilmumise eel pangalt tagasi.

1914. a. Krediitpanka pandud raha palumisel liidule loodeti, et kogutud kapital on suurem. Saadud 25 rubla oli aga väga väike summa, eriti aga rublade väärtuse langemise tõttu.

E. Spordilehe esimesed numbrid trükiti Mänsi trükikojas. Hiljem on leht mitmel korral vahetanud trükikodasid.

Alus Eesti Spordilehele oli pandud. Järgnes tema väljakujundamine.

E. Spordilehe algaasta on rohkem kobamiste aeg lehele kaju otsimiseks. Kogu töö lasus peamiselt toimetajal, sest spordiajakirjanike „tsunfti“, kes praegusel ajal end ilmutanud suuresti teguvõimsana, tol ajal veel ei olnud. Peale toimetaja olid teised kaastöölised rohkem asjaarmastajad ja väikese vilumusega. Kõigele vaatamata omandas leht olude kohta rahuldava ilme. Peaasi seejuures oli, et leht ilmus, kuigi peale muu tuli maadelda rahaliste raskustega ja . . . paberi saamisega. Väga iseloomustav paberimurede kohta on L. Tõnsoni lause, protokollitud 30. juunil 1920. a. liidu asemikekogu koosolekul: „Paberit on riigi käest saadud nii, et jatkaks üheks aastaks.“

Peab ütleva, et E. Spordileht hakkas ilmuma sobival ajal. Sest 1920. a. peeti Antverpeni olümpiamängud, millest eestlaste osavõtt äratas kodumaal suurt tähelepanu. Eestlaste võidud töid koguni vaimustust ja meelitasid inimesi juure spordile. Tekkis huvi spordiajakirjanduse vastu ja E. Spordileht oli eriti noortele huvi äratajaks sportimisele asumiseks. Hiljem, kümnekonna aasta pärast, on mitmedki tippsaavutuse-mehed tunnistanud, et neile esimeseks kokkupuuteks spordiga olnud E. Spordileht. Esialgu tundus leht oma sporditagajärgede numbrite rägastikult igavana, kuid süvenenult neisse avardus uus maailm. Peab meeles pidama, et tol ajal ei omanud spordiliikumine väga suurt ulatust.

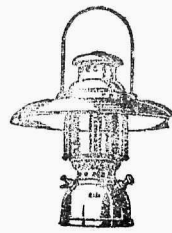
Esimene majanduslik aasta jättis puudu jäägina 45.984,07 marka. See ei heidutanud. Oma häälekandja pidi olema.

1921. a. maist asus toimetaja kohale Harald Tammer, kes sellel kohal püsis 1929. aastani, järjest üle 8½ aasta. H. Tammer on pannud aluse lehe kujule, millest peajoontes kinni peetud tänapäevani. Lehe sisu muutus tunduvalt tusedamaks. Ühtlasi hakkas leht ilmuma nädalalehena, ilmudes sellisena kuni 1922. a. lõpuni.

Defitsiidid aga suurenevad. Lugejate arv küll kasvab, kuid lehe parem sisu ja sagedane ilmumine nõuab siiski rohkem kulusid kui suudab katta liit. Võib-olla oleks E. Spordileht sel ajal pidanud üle minema vähemalt kaks korda nädalas ilmuvaks leheks, millisena ta enda oleks ka läbi löönud. Kuid puudus optimism ja 1923. a. jätkab leht ilmumist ainult kaks korda kuus. Tegelikult koguni kuukirjana, sest enamikult ilmus leht üks kord kuus kaksiknumbrina. Lehe sisule tähendas see teisest küljest küll võitu: leht muutus rohkem n. ö. sporditeaduslikuks ajakirjaks, mille järgi valitses vajadus. Formaati oli sama, mis tänapäeva E. Spordilehel.

Uus murrang lehe kujus ja ilmumises tekkis Pariisi olümpia-aastal, s. o. 1924. a. Sellal, millal H. Tammer olümpiaatleedina viibis Pariisis, väljastas abitoimetaja O. Lõvi katsena E. Spordilehe eritelegrammid mängude tagajärgedega. Eritelegrammidel oli suurem formaat. Toimetaja, saabunud tagasi kodumaale, leidis selle formaadi väga sobivana ja viis asja nii kaugele, et 1924. a. augustist leht hakkas ilmuma uuesti nädalalehena, kuid juba suures formaadis. Järgnenud aastad olid lehe õitse-aeg. Leht oli muutunud päevasündmuste leheks, misjuures päevasündmused olid serveeritud Eestis kõige paremal kujul, igal juhul paremini ja täiuslikumalt, kui seda suutsid pakkuda päevalehed.

Varsti aga tekkis E. Spordilehele kõva konkurent üldisest ajakirjandusest, sest päevalehed, kaasa sammudes spordiliikumise laienemisega, suurendasid oma spordiosakondi. Ei juba tekkinud rohkem spordiajakirjanikke, kes oma töös võrdlemisi vilunud. Spordiajakirjanike pere laienemine oli endastmõistetav ja ühtlasi kasuks spordiliikumisele, kuid E. Spordilehele muutus see asjaolu siiski, kahjuks, ohtlikuks. Ei suudetud enam võistelda päevasündmuste värskeusega igapäev ilmuvate lehtede spordinurkadega.

Tähelepanu!

Spordiorganisatsioonidele ja sportlastele

A i n u l t

M. URBANI & Ko'lt

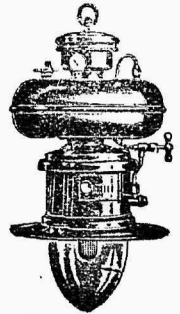
võite osta ja laenata „AIDA“ — „PRIMUS“ petrooleumi-hõõglampe Valgustusjõud 200—1000 küünalt

Kõige odavam ja tugevam valgustusallikas. Petrooleumi tarvitus 1 sent tunnis

Nõudke prospekte!

M. URBANI & Ko
TALLINN, RATASKAEVU 22

Tellimiste ja järelepärimiste juures palume täpselt adresseerida

1929. a. lõpul lahkus E. Spordilehe toimetaja kohalt H. Tammer, kes pikemat aega juba varem oli tööpõllu leidnud Päevalehes, kus ta senisest kindlamiini pühendus ajakirjaniku-kutsele. Uueks vastutavaks toimetajaks asus A. Mändvere, tegevtoimetajaks H. Visman, hiljem A. Luht, ja veel hiljem A. Adorf.

Sisult leht palju ei muutunud. Teiste ajalehtede konkurents muutus aga veel tugevamaks. E. Spordilehe tiraash ei lange, kuid ei tõuse ka. Lehe lähemale viimiseks lugejaskonnale ja päevasündmuste suurema värskeuse võimaldamiseks tehti 1932. a. suvel katse lehe väljaandmiseks kaks korda nädalas. Tiraash tõusis, kuid mitte seevõrra, et oleks tasunud lehe sagedasema ilmumise. Tuli katkestada.

Selgus, et leht peab uuesti muutma oma kuju ja ilmumisaega. Päevasündmuste lehena, kuigi lehes oli ka spordi-üldteaduslikke ja sportpoliitilisi kirjutusi, ei suutnud ta võistelda päevalehtede järjest täiendatud spordinurkadega.

1933. a. muudeti leht sporditeaduslikuks kuukirjaks. Toimetajaks kutsuti varem kaua aega E. Spordilehe juures töötanud O. Lõvi. Selle kuju, mis lehele andis O. Lõvi, on E. Spordileht säilitanud tänapäevani, kuigi O. Lõvi 1. a. oktoobris toimetaja kohalt lahkus ja ta asemele astus A. Adorf, lehe praegune toimetaja.

E. Spordilehe käesoleva numbriga on

hinnata kaasas

Tallinna Spordipressi Klubi väljaandel ilmunud

Olümpialeht

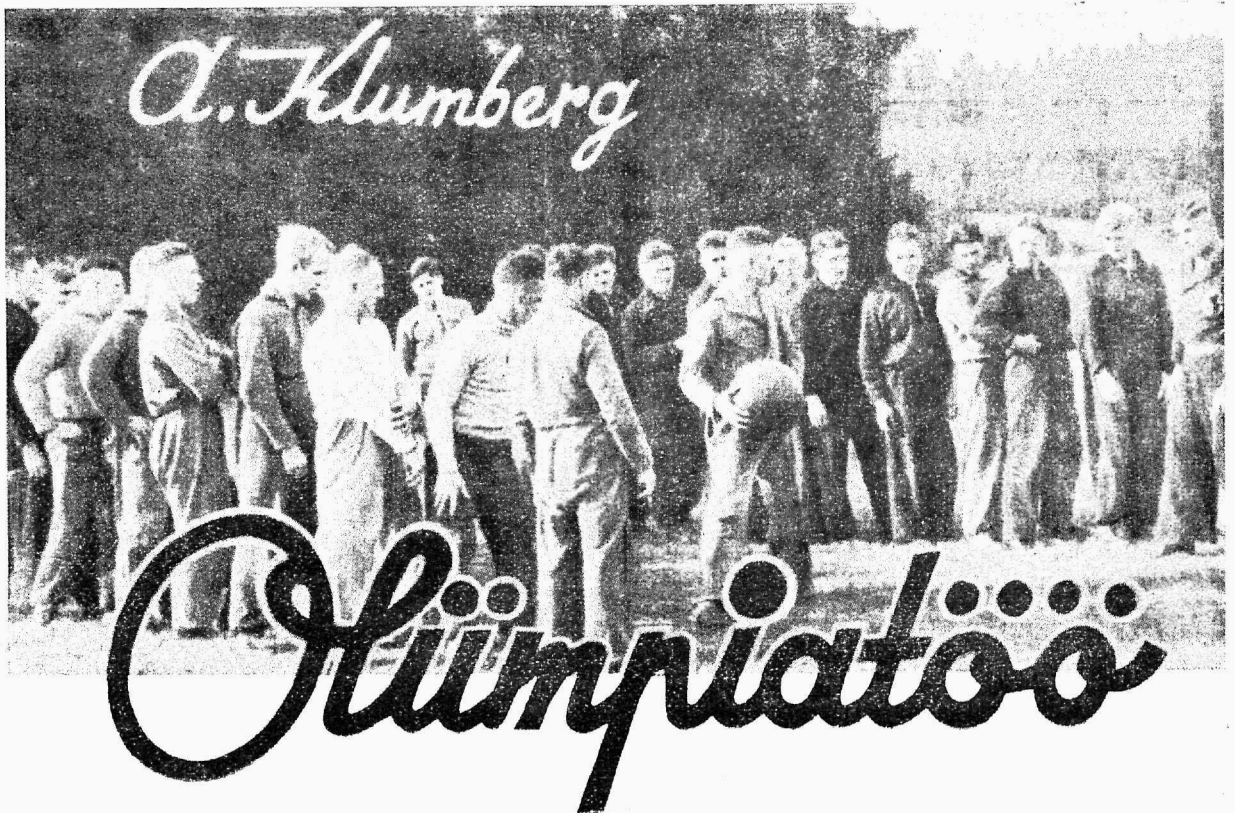
Ernst Joll

**Tallinna
Spordipressi Klubi**

Ernst Joll

**Eesti
Jalgpalli Liit**

Olümpiamängude suhtes on meil kaldutud umbes sarnasele arvamusel, et sinna on mõtet saata üksnes neid sportlasi, kes juba mängudele sõites peakisid taskus kandma mõnd olümpiamedalit, mis neile mängude korraldajalt ette kätte saadetakse. Sellepärast tahtakse olümpia-ettevalmistuse alla võtta peamiselt raskeid kahureid või vähemalt 75-protsendiliselt ette-kindlaid medalite kandidaate. Pean säärasest lähtekohta ülimal määral vääraks. Tähtsam võitmiseks on ikkagi võistlemine; olümpiamängudel võistlemine mitte üksnes individuaalselt sportlaste vahel, vaid rahvuste vahel oma võimete võrdlemiseks. Selles võistluses pole kaotajaid ega võitjaid, vaid kõik on üksnes võistlejad. Sest seletamatagi on selge, et suuremad võiduelused on suurema elanike-arvuga riikidel. Neil on suurem valik häid sportlasi. Kui näiteks praegusel momendil suudavad väikese elanike-arvuga riigid, nagu Soome, Rootsi j. t., olla väga lähedased Ameerikale, siis on see tingitud üksnes nende väikeste kõrgemast sporditasemest. Tundub küll kurioosumina, et paljudki detud Ameerika on siinkohal taseme väärtuselt asetatud aste madalamale Soomest või Rootsist. Kuid kummalisel peab ta siiski paika, nagu on tõendanud seni peetud olümpiamängud.

Olümpiamängudele sõidetakse võrdlema, kui kõrgel on teatud riigi sportlik tase. Kui sealjuures väikesed riigid alla vannuvad suurematele, siis on see paratamatu, kuid ei mingil juhul pahandust tekitav nähtus. Olümpia-

OLÜMPIA-ETTEVALMISTUSEST SAKSAS. Kulgi Berliini olümpiamängude aega veel tublisti üle aasta, on olümpia ettevalmistus Saksas viidud väga intensiivsustatud ajajärku. Maadlajatele on korraldatud mitu ühislaagrit 20–30 osavõljalga. Viimati, enne Kopenhaageni euroopavõistlust, peeti maadlajate ühislaager Bennenckenslein-Harzis, kus juhtnõore jagas olümpiamaadlusmeeskonna treeneriks nimetatud endine euroopameister FÖLDEAK (käesoleva kirjutuse pealkirjaks loodud pildil keskel palliga) Värskes õigus toimub treening.

mängudele sõidetakse parematelt õppima, et saadud tähelepanekuid kasutada oma võimiste tõstmiseks. Iga üksiku sportlase võimiste tõus tähendab ühtlasi kogu rahvuse sporditaseme tõusu, mis omakorda tähendab rahva eluvõimsuse tõusu.

Kui olümpiamängudele minna üksnes võitma, siis võiksid kõik rahvused oma olümpia-ekspeditsioonide koosseisud tõmmata kokku miinimumini. Mõni aeg enne olümpiamängude algust, osaliselt isegi tunduvalt varem, võib umbes 60-protsendilise täpsusega ette öelda kõik tulevased olümpiamedalite omanikud. Põhjus, mille pärast ekspeditsiooni siiski natuke võiks suurendada, on lootus heale õnnele ja endaületamisele, mis aga teisest küljest tähendaks lootust vastaste äpardumisele, mille lootus endast on ebafair. Ei! Olümpiamängudele sõidetakse võistlema võistluse pärast ja säärasele võistlusele on kutsutud kõik. Et aga kõik siiski ei sõida, see on sõltunud rahakukru väiksusest.

Olen seisukohal, et Eesti peaks olümpiamängudest osa võtma kõigil rindeil, s. t. kõigil aladel, mida meil harrastatakse. Läheme võrdlema, kas meie sportlik tase on tõusnud, et siis näha, mida võtta ette. Mõistagi sõltub palju ressursidest. Nende suurendamine on omasugune olümpiatöö. Kui meil pole välja panna kahureid sarnasel määral, nagu teistel riikidel, siis läheme neid kahureid tegema. Peame silmas seda tõde, et see sportlane, kes on käinud olümpiamängudel, on rohkem üle elanud, rohkem õppinud, kui talle seda suudaks võimaldada vast ka kõige parem treener.

Mida meil seni on tehtud olümpiatöö ulatuses ja mida veel on teha, selle valgustamiseks olgu alljärgnevad read.

Kergejõustikus on olümpia-ettevalmistus meil olemas olevate võimaluste piirides kõige soodsamas olukorras, isegi eelistatud olukorras. Nende rahaliste ressurssidega, mis olümpiakomitee vabrikantide ühingu lahkkel kaasabil on võimaldanud kergejõustikule,

saab vägagi palju korda saata, kui aga sportlased ei muutu ülinõudlikeks.

Olümpiakandidaatidena on välja valitud 19 kergejõustiklast ning nendele veel suuremal arvul reserve, nii et kokku on olümpia-ettevalmistamisel 45 kergejõustiklast. Isiklikult olin vastu olümpiakandidaatide väljavalmisele juba nüüd, kuid olümpiakomiteel oli see tarviline parema selguse pärast.

Valitud 45 mehega on alustatud ettevalmistusega eeloleva hooaja võimalikult paremaks ärakasutamiseks olümpiavormi saavutamise sihis. Olümpiakandidaadid treenivad kindlate kavade järgi, mille koostamiseks olen kasutanud kõiki oma tähelepanekuid ja teadmisi treenerina. Õige treener on üksnes see, kes ei piirdu ainult tehniliste teadmiste edasiandmisega, vaid tungib ka iga oma hoolealuse sisemisse maailma, tutvub iga hoolealuse iseloomuga, psühholoogiliste külgedega, hingeeluga. Üksnes siis teab ta, kuidas kellestki kasvatada tipp-saavutuste meest.

Peaaegu ütlema, et kaugelt suurem osa praegustest olümpiakandidaatidest olid tehtud mehed juba enne minu Eestisse tagasipöördumist. Paljudele ei ole mul tehnikas peagu midagi õpetada, kuid tean, et paljudel puudub siiski veel „miski“. Sellele „miskile“ sattumiseks pean sportlast tundma läbi ja läbi. Näiteks kunstnik võib maalida väga toreda pildi, kuid seda vaadeldes ei aima ta alati, et vast üks väike puuduv joon või pintsli tõmme annaks pildile veel suurema kunstiväärtuse. Sellele puuduvale joonele või pintsli tõmbele tähelepanu juhtijaks saab aga olla kõige paremini kõrvaline isik. Kunstnikuga saab võrrelda meie parimaid tipunehi, treener peab olema aga puuduvale joonele tähelepanu juhtijaks.

Üle aasta on veel aega olümpiakandidaatidega lähemalt tutvumiseks. Parim uurimiskoht on treening ja võistlused. Tänavu on ette näha kolm suuremat rahvasvahelist võistlust. Esimesena neist peetakse 3.—4. juulini maavõistlus Lätiga, edasi 2.—3. aug. Eesti-Läti-Poola kolmik-maavõistlus ja 17.—18. aug. maavõistlus Soomega. Esivõistlused tahetakse tänavu pidada 20.—21. juulini. Suurim rõhk lasub kolmikmaavõistlusel. Vahemikul esivõistluste ja kolmikmaavõistluse vahel tuleb korraldamisele esimene olümpialaager. Tänavu on meie kergejõustiklaste sihiks esimene võit Poola üle, mis ei näigi nii võimatuks.

L. a. mõõdukas kergejõustiku üldtaseme tõstmise tähe all. Tänavu aga pühendame tähelepanu suuremal määral tippsaavutuste tõstmiseks, mis jätkub järgneval, s. o. 1936. aastal, millal peame saavutama olümpiavormi. Treeningut tuleb juhtida nii, et tänavu tippsaavutuste vorm saavutataks augustiks. Olümpia-aastal hooaega tuleb kohe alustada intensiivsemalt. Eeloleval talvel on ette nähtud 2-nädalane ja enne mängudele sõitmist ühekuine laager.

See, mida iga sportlane vajab suurel määral, on ergutus. L. a. olid tippsaavutuste-meestele heaks ergutuseks pääs Torino-euroopavõistlustele ja selle eel ülesseatud normide saavutamise püüd. Tänavu on normide ülesseadmine raskem: pole kindlat sihti nende taotlemiseks. Olümpianormide seadmine oleks aga varajane. Sellepärast proponentin ergutust sauhindade väljapanemist teatud normide saavutajaile. Tegin alguse pokaali lubamisega K. Annamaale, kui ta tänavu saavutab vasaraheitel 55.00. Kuid ergutusauhindu tuleks panna ka teistele aladele. Pöördun siinkohal seltskonna ja organisatsioonide poole auhindade saamiseks. Aidake kaasa olümpiatoos.

Normidena näeksin ette järgmisi, mille täitmine on meil seni saavutamata võimete-piiride rikkumine:

100 m	—	10,8	110 m tõk-		
200 "	—	22,0	keid	—	15,0
400 "	—	49,8	kõrgus	—	2,00
800 "	—	1,54,8	kaugus	—	7,50
1500 "	—	3,59,8	kolmik	—	15,00
5000 "	—	14,59,8	teivas	—	4,00
10000 "	—	31,59,8	kuul	—	16,00
maraton	—	2:50.00,0	ketas	—	49,00
		oda	—	72,00	

Usun kindlasti, et vähemalt 50% toodud normidest purustatakse. Normid tuleb täita avalikkudel võistlustel.

Edasi rääkides olümpia-ettevalmistusest tundub mulle, et see on jäänud ühekülgseks. Esile nihutatud on kergejõustik. Kuigi ta seda väärrib, on teistele aladele vähema tähelepanu pöörmine siiski väär.

Maadlejad, kes seni olümpiamängudel olnud kõige edukamad, on lükatud olümpia-ettevalmistuses kõrvalplaanile. Kas on kadunud usk Eesti maadlejate saavutusvõimetele? Kui nii, siis on selles süüdi eeskätt organisatsioonid, kes on korraldanud vähe võistlusi maadlejate arendamiseks. Seda on nenditud mitmel puhul.

Rõõmustava nähtena on maadlustreener O. Pohl edasi palgatud ka suveks. Maadlejad vajavad treenerit suvel samavõrra nagu talvel, eriti aga enne olümpiamängusid. Näeksin ette, et maadlejatele korraldataks selle aasta augustis olümpialaager. See oleks heaks ettevalmistuseks enne Turaani turniiri ja Eesti Raskejõustiku Mängusid. Mängudele sean häid lootusi raskejõustiku alade, nagu maadluse, tõstmise ja poksi, suure propagandana laiemates massides.

Maadluses ja tõstmises tuleks leida manager, kes võtaks endale võistluste hankimise meie maadlejatele ja tõstjatele välismaal ja välismaa parimate toomise Eestisse. Seltsid pole selle ülesandega viimasel ajal peagu üldse toime tulnud. On kardetud majanduslikke puudujääke, mille tagajärjel tegelikult on jõutud puudujäägini taseme tõusus.

Veidi parem on olukord poksis, milles kiitvalt peab mainima Tallinna Poksiklubi. Kuigi seni poksijatest olümpiasõitjatena pole juttu olnud, on TKP sõitmise lootust vähemalt oma poksijate seas säilitanud. Silmas pidades käesoleva kirjutuse sissejuhatust pean vajalikeks ka poksijate saatmist Berliini, pealegi kui on olemas selle väärilisi nahkkindamehi.

Edasi tulevad saatmise alla veel korvpalli- ja jalgpallimehed. Esimestel on kergejõustiklaste ja maadlejate järgmistena suuremad edukusele, koguni medalite võitmisele. Jalgpallimängijate kohta peame eeskujuga võtma Soomelt, kes juba on otsustanud selle alaga Berliinis esinemise.

Veel edasi väärivad Berliini saatmist ujumise edustajad. Nimetame kas või noort andekat E. Rosenbergi, kes Berliinis peaks olema võimeline 100 m alla 1 min katma. Kuigi ta seejuures ei võidaks medalit, on ta siiski oma ülesande sooritanud hästi.

Suusatajate ja uisutajate saatmise kohta Garmisch-Partenkircheni tali-olümpiamängudele oli juttu E. Spordilehe celmises numbris.

Kõigil rindeil olümpiamängudele! — olgu meie hüüdlauseks, mis nõuab ka teostamist. Olümpiamängudest osavõtu najal tõstame sporditaset kõigil meil harrastataval aladel.

SAKU mõdu on keedetud!

Slazenger'i tennispall

ON AINUKENE, MIS IGA MÄNGIJAT TÄIEL MÄÄRAL RAHULDAB.

SLAZENGER'i tennispall on oma kvaliteedilt esikohal, ja selle juures mitte kallim kui teised pallid.

Slazenger'i reketid

on üle maailma kuulsad oma painduvuse, vastupidavuse ja elegantsuse poolest. Maailma esimängijad ei eelista asjata mängu Slazenger'i reketitega.

SLAZENGER'i tennispallid ja reketid saadaval igas suuremas spordikaupluses.

NIMELT
SINGER
PUUDUS
MINUL!

SEE,

kogu maailmas eelistatud kaitsemärgiga masin on elupõline ja eriti soodsatel maksumitingimustel saadaval kõikides

SINGERI KAUPLUSTES

V T

Sportlased!

Ainult meilt saate kõige odavamaid ülikonna- ja palituriideid kui ka valmisriideid. Hinnad väljaspool võistlust.

J. ABERG,

Tallinn, S. Karja nr. 5.

L O N D O N I

MARATON

„Rohkem lahkarvamisi, arusaamatusi, vaidlusi ja tülisid kui Versailles' rahulepingu ümber või Rahvasteliidus on tekkinud viimasel ajal rahvusvahelise spordi nimel,“ ütleb tuntud inglise spordiajakirjanik John Macadam ühes oma hiljutises kirjutuses.

Ja tõsi, vaevalt on lõppenud mõned rahvusvahelised spordivõistlused, kui juba hakkab poolte vahel tulema ränk etteheidete sadu. Süüdistatakse üksteist ebaspordimehelisuses, võistlusmääruste ebaõiges tõlgitsemises või nende unustamises. See vastastikkune süüdistamine võib sagedasti minna nii kaugele, et katkevad maade vahel sportlikud suhted täiesti.

Sellised nähtused pole tavalised mitte ainult meil ja meie lähikonnas, vaid isegi põlisel spordimaal Inglismaal, kus sportlikud traditsioonid ja spordimehelisuse mõisted on kindlad. Nii võis hiljuti ühest inglise spordiajakirjast lugeda jahtide võistluse järele Ameerika karika peale:

„Tom Sopwith jõudis koju ilma Ameerika karikata, mida ta oleks küll väärinud oma spordimehelisuse kui ka jahi kvaliteedi tõttu. Ta sõitis koju raske südamega, olles kindlasti otsustanud mitte kunagi enam neist võistlustest osa võtta. Pole kahtlust, et tema võit rööviti . . .“

Selliste nähtuste põhjuseks on, et üksikuis mais on nii hästi spordimõistete kui ka võistlusmääruste tõlgitsemised erinevad. Kuid peaosas mängib ikka era-

poolikus. Olgu sportlik kultuur kui kõrge tahes, jäävad kohtunikud ikka inimesteks, kes eelistavad üht võistlejat teisele.

Tuleb vaid meenutada kuulsat Dorando lugu 1908. aastal olümpia-maratonil Londonis, mille tagajärjel pidid peagu katkema sportlikud suhted Inglismaa ja Ühendriikide vahel. Ainult suure vaevaga suudeti seda veel ära hoida.

Igaüks, kes tunneb jooksu määrusi, teab, et jooksu vältel on keelatud võistlusest osavõtjate igasugune abistamine. Inglise soovid aga millegipärast, et itaallane Dorando võidaks tingimata ameeriklase Johnny Hayes'i.

Mis tegid inglased? Enne finischijoonete jõudmist nõrked Dorando ja varises kokku. Kohe ruttas üks inglise kohtunik talle appi ja aitas teda mõni samm finischijoonete jõudmisel. (Vaata kirjutusele lisatud pildil.)

Kohe tõmbasid nüüd inglise kohtunikud Itaalia lipu üles tunnustades Dorando võitjaks. Tekkis äge vaidlus ameeriklaste ja inglaste vahel. Ameeriklased süüdistasid inglasi erapoolikuses. Lõpuks segas spordimeeste vaidluste vahele koguni Ühendriikide saadik James E. Sullivan, kes oli tuntud hea sportlasena. Lõpptulemus oli, et kohtunikud võtsid maha Itaalia lipu ja tõmbasid asemele Ühendriikide lipu, tunnustades võitjaks Johnny Hayes.

Maailma raskekaalu-maadlejate ideaaltüübiks peetakse sakslast Kurt Hornfischeri, kes on kahekordne, võib-olla koguni kolmekordne euroopameister (E. Spordilehe käesolev number ilmus enne pühi, millal Kopenhaageni euroopavõistlused olid alles pidamata).

Neil kokkupuutumistel, mis Hornfischeriga olnud eestlastel, on ta viimastele jätnud vägagi hea mulje. Helsingi-võistluste puhul 1933. a., millal K. Hornfischer esmakordselt ilmus euroopavõistluste matile, kirjutas Joh. Villemson: „... Hornfischer tõendas oma maadlusviisiga, et ka raskekaalus võib meeldivat maadlust näidata, vastupidiselt üldisele arvamusele raskekaallaste kohta, kes matil tavaliselt on pusijateks. Omab laitmatu tehnika ja julge lahtise pealetungi. . .“ Seekord tuli Hornfischer meistriks seljavõitudega K. Trossmani ja A. Niemilä üle. Aasta hiljem, pärast Rooma-euroopavõistlusi, kus K. Hornfischer tuli teist korda meistriks, kirjutab A. Antson: „Parimaks meheks sakslastest oli raskekaallane Kurt Hornfischer. . . Hermesina kaunis nii näolt kui kehalt . . . Maadlusviisis riskeerivalt julge, armastades võistlust rind-rinna vastu . . .“ Suure kuulsuse ka rootslaste silmis saavutas K. Hornfischer käesoleva aasta alul peetud Rootsi-turneega. Lühikese aja vältel pidas ta 20 matschi, millest kaotas ainult viimased kolm. „Maailma parim

amatööri-maadleja“ — laususid tema kohta Rootsi asjatundjad.

Kurt Hornfischeril täitus alles hiljuti 25 aastat, millega ta on noorimaid euroopameistreid. Kui maadlejate kohta tavaliselt öeldakse, et nad oma hiilgevormi saavutavad tunduvalt vanemas eas, siis K. Hornfischeril peaks olema koguni hiilgetulevik. K. Hornfischer on uue kooli maadluse esindajaid, kes hüüavad kadu pusklemisele ja näotule pusimisele matil, ning nõuavad otsekohest, lahtist rind-rinna vastu pistmist, milles kahtlemata on tunduvalt rohkem sportlikku elementi, kui matilt pagemisel ning kramplikus üksteise kaenlas rippumises, kus ei juleta laskuda võtete sooritamisele, kartusel, et vastane pääseb võttesse. „Tema-st tuleb Ivar Johanssoni tehnikaga maadleja,“ on rootslaste arvamus.

Kehalt on K. Hornfischer sale, mis jällegi pole igapäevane nähe raskekaalumeeste kohta, kes sageli kipuvad rasvumisele. Eestlastest võib nim. sakslasega võrrelda N. Karklini, kellel, muuseas öeldult, on eeldusi tõusta Hornfischeri taoliseks suureks maadlejaks. Vanus on neil mõlemal peagu ühesugune. Ees oma eestlasest kaaskaallasest on Hornfischer suurema maadluspraktikaga. Sakslane oli hea maadleja juba 16-aastaselt. N. Karklin maadleb aga alles teist aas-

tat. K. Hornfischer on 1.88 sm pikk ja kaalub 113 kg. N. Karklin ei ole vist veel 100-ki kg kätte saanud.

Sündinud on K. Hornfischer Nürnbergi lähedal linnakeses Geras. Alul ei osutanud ta mingisugust huvi maadluse vastu, vaid tahtis loobereid löigata jalgpallimehena. See ei meeldinud ta isale, kes tundis erilist nõrkust maadluse vastu. Ta suutis lõppeks poega nii kaugele viia, et viimane jalgpallist loobus ning uueks alaks valis maadluse. Ja tulemus oli etteaimamatu! Juba 16-aastasena oli Kurt võitmatu oma kodulinnas Geras ja selle kaugemaski ümbruskonnas. Ta võitis Saksa tööliisspordiliidu meistritiitli juba 1926. a. ning kaitses seda seni, kuni tööliisspordi ühingud Saksamaal suleti.

Hiljem siirdunud Nürnbergi kohtas ta üha paremate vastastega. Esimese ataagi Saksa meistritiitlile võttis ette 1932. a. Dortmundis. Seekord pidi ta veel endast mööda laskma Mülleri, kuid võit tuntud Gehringu üle samadel võistlustel tõendas siiski, et Hornfischerist tõuseb tuleviku-mees. Järgmisel aastal tuli ta juba ülekaalukalt meistriks ning saadeti Helsingi euroopa-võistlustele. Rahvusvahelisel matil vähe tuntud maadlejana oli üllatus seda suurem, kui ta Rootsi, Soome ja ka Eesti parimate ees tuli meistriks. Tegelikult kaotas ta küll K. Vestergrenile (tööga), kuid teised vastased võitnult seljaga, saavutas ta ühe vähem-kaotuspunktiga tiitli, mida kaitses, ülalõeldult, ka Roomas.

Võib-olla ei õnnestu K. Hornfischil Kopenhaagenis kaitsta oma tiitlit (vastupidine on siiski tõenäolisem), kuid igal juhul ei tähendaks kaotuski ta languse algust. Sest K. Hornfischer on ikkagi veel noor maadleja, kes vajab rahvusvahelisel matil suuremaid kogemusi.

K. Hornfischeri edu üheks saladuseks võib pidada eeskujulist eluviisi. Ta hülgab alkoholi ja nikotiini, ning treenib püsivalt oma Nürnbergi klubis, kus on valitud auliikmeks. Talveti harrastab ta tugevasti sihtvõimlemist, milles talle juhatusi annab Saksa omaaegseid raskekaalumeistreid Döppels, kelle teeneks peetakse Hornfischeri viimaseaja tõusu. Pealeselle harrastab euroopameister veel suusatamist ja uisutamist. Suveti tegeleb ta ujumise ja kergejõustikuga. Kettaheites on ta stabiilne 40-m-meis.

Sakslased näevad Hornfischeris kindlamat kandidaati Berliini olümpia-kuldmedalile. Kas sõidab temaga Berliini konkureerima meie „Hornfischer“, s. o. N. Karklin?

Jiu-jitsu olümpiakavas

Berliini olümpiamängude ajal peetakse ka jiu-jitsu rahvusvahelised võistlused, millest loodetakse vähemalt 15 rahvuse osavõttu. Jiu-jitsut harrastavate riikide suureks mureks on määruste ühtlustamine, sest erinevate koolidega jiu-jitsu õpetajad on igas riigis peagu isemoodi määrused ellu viinud. Selle üle kõneldi ka Dres-

denis peetud viimaste jiu-jitsu-euroopavõistluste puhul, kus Ungari ja Schveitsi nõudsid Saksas maksmapandud määruste muutmist ja nende lähendamist rohkem Jaapani määrustele. Sakslased aga väitsid, et nende määrused olevat väga lähedased Jaapani omadele ja ei nõustunud muudatuseettepanekutega. Saksasse olevat see spordiala toodud otse Jaapanist.

Eestis on jiu-jitsu alles arenemas täisõiguslikuks spordialaks. Läti on meist ette jõudnud ning võitnud auhindu ka euroopavõistlustel. Euroopa parimaks jiu-jitsu rahvuseks on Saksa, kes Dresdeni-võistlustel võitis kõik viis meistrikohta. Teistest rahvustest tulid kohtadel ainsatena Tšehhoslovakkia esindajad, kes saavutasid kaks pronksmedalit. Euroopameistriteks on praegu: sulgkaalus Stenzel, Berliin; kergekaalus Wittwer, Dresden; keskkalaus Lehmann, Berliin; poolraskekaalus Wobbe, Breslau, ja raskekaalus Gash, Berliin.

Pildil all:

KURT HORNFISCHER kettaheiteil

Türklased matihuntidena

Viimasel sajandivahetusel olid türklased Euroopa võimsaimad maadlejad. — Andunult alkohoolile kadusid nad aga kiiresti Euroopa matilt. — Maailmameister Kara Ahmed, kelle võitis G. Hackenschmidt.

Saksa raskejõustiku liidu häälekandja *Athletik* avaldab A. von Guretzki sulest kirjutuse Türgi vanaemaaja maadluspordi üle. Kuna selles on peegeldatud meile hoopis omapärane maailm, siis peaks kirjutus huvi pakkuma ka E. Spordilehe lugejaile. Seda enam veel, et Türgi maadluspordi kirjeldatav ajajärk ühtub selle ajajärguga Eestis, millal meil võrsusid esimesed maadluskahurid, nagu G. Hackenschmidt, G. Lurich j. t.

Vanas-Türgis nimetati maadlejaid pehlivan'ideks ehk pehluan'ideks, millise nimetuse juur on võetud pärsia keelest. Pehlivan tähendab tõlkes „meest käelihastega“. Peagu kõik pehlivanid olid eelkõige olnud koormakandjad, mis oli omapärane elukutse tolleaegses Türgis. Selle elukutse mõjul oli neil veidi kumer selg ja kukal, võimsad jalad ja sääremarjad ning tugevad käed, millega nad haarasid nagu tangidega. Pehlivanid omasid haruldaselt suure kehajõu.

Sultanid, eriti Abdul Aziz ja Abdul Hamid, olid Türgi maadluspordi peaedendajaid. Nad pidasid ülal karjad pehlivane, külvates tugevamaid mehi üle rohkete kingitustega. Eriti rõõmsad olid sultanid oma lemmikute võitude puhul kristlasmaadlejate üle.

Kuid Vana-Türgi maadlus erines tunduvalt mujal maailmas domineerivast maadlusstiilist. Pehlivanid kandsid maadeldes nahkseid põlvpükse, millest võtete sooritamisel oli lubatud kinni haarata. Keha oli üleni hõõrutud õliga. Olid lubatud igasugused ameerika vabamaadluse võtted. Suurt kehakaalu (pehlivanid olid vägagi rasked) kasutati vastase allasurumiseks ja rullimiseks põrandal. Meie mõistes partermaadluses oli armastatuimaks võtteks vastase kõhu kokkusurumine valu ja õhupuuduse esilekutsumiseks. Vastase ühe või mõlema õla vastu põrandat surumine, või vastase edasikandmine nii, et ta kolme sammu vältel ühegi kehaosaga ei saanud puudutada põrandat, tähendas võitu — „seljatamist“.

Euroopa maadlusmattidel olid pehlivanid, mõistagi, sunnitud kohanema teissuguste määrustega. Kuid nii sageli ei saanud nad loobuda oma lemmikvõttest, s. o. vastase kõhu valusast pigistamisest, millega jätsid oma maadlus-„kunstist“ vägagi vastuvõtmatu mulje.

Esmakordselt Lääne-Euroopas esinesid pehlivanid läinud sajandi viimase aastakümne alul. Tugevaim neist — Jussuf — seljatas võitmatuks peetud prantslase Sa-

bès viimase kodulinnas Pariisis juba nelja sekundiga. Umbes samapalju aega kulutasid Jussufi kaaslased Nurlah ja Osman oma vastaste võitmiseks. Türklaste „retsept“ vastaste võitmiseks oli alati ühesugune: vastane sunniti mõne lihtsa võttega parterisse ja nüüd asus türklane kogu oma keha raskusega viimase otsa ja rullis all-lamajat seni, kuni sai ta õlgadele.

Türgi maadlejad omandasid Euroopas lühikese ajaga suure kuulsuse. Seda peamiselt oma erakorraliselt suure jõu tõttu. Imestati, kuidas pehlivanid vägagi primitiivsete võtetega võitsid suuri kuulsusi. Pehlivanide üheks suureks vooruseks oli täieline karskus. Seni, kuni nad kinni pidasid koraani sellest nõudest, ei suutnud neid keegi taltsutada. Kui nad aga hiljem rohkem tutvusid Euroopa „kultuuriga“, s. o. alkoholiga, ja viimast tublisti eelistasid Muhamedile, langes nende kuulsus kiiresti.

Alkoholi ohvriks langenuist oli kuulsaim Hali Adali, 193 sm pikk ja 132 kg raske pehlivan, keda ei suutnud võita keegi, kuid kes pärast alkohooli „pühen-dumist“ kiiresti langes ning lõppeks taandus matilt.

Parimate hulka kuulus veel Kara Ahmed, kes 1899. a. Pariisis tuli greeka-ruuma maadluses maailmameistriks. Selle pehlivaniga on võidelnud ka eestlane Georg Hackenschmidt — Budapestis. Eestlane tuli siiski võitjaks. Pärast seda andus Kara Ahmed alkoholile ja sai kaotusi veel paljudelt. Viimasena võitis teda Heinrich Eberle, koguni 38 sekundiga. Kara Ahmed suri Istanbulis kohvikuomanikuna.

Väga võimas maadleja, keda hüüti võistlusmasinaks, oli Ali Hassan Nurlah, kes oli 204 sm pikk ja kaalus 164 kg (!). Oma määratu keharaskusega ja üli-loomuliku jõuga oli ta väljaspool konkurentsi. Heavormi-aastatel kaotas see türklane üksnes prantslasele Paul Pons'le.

Ainsatena jäid elulõpuni truuks Muhamedi õpetustele üksnes Derelli (190 sm ja 150 kg) ja Ismail Jussuf (180 sm ja 128 kg), kes hukkusid ühel laevaõnnetusel. Paremuse küsimus nende vahel jäi selgitamata, sest isegi 2½-tunnine heitlus lõppes emma-kumma võiduta.

Modern-aja maadluspordis kuulub Türgi vähetuntud maadlusrahvuste hulka. Ta üksikud esindajad olümpiamängudel või euroopavõistlustel pole küündinud silmapaistva eduni.

TÕSTESPORTLASE TREENING

R. ISMAYR

Aljärgnevalt avaldame kirjutuse tõstesporti treeningust sakslase R. Ismayri sulest. Kirjutuse autor tuli keskkaalus Los Angelesi olümpiavõitjaks ja euroopa-meistriks Genova-võistlustel. Saksa maal hinnatakse R. Ismayri parima tehnikaga tõstjaks ja suureks asjatundjaks tõstmise alal üldse. Käesolevas kirjutuses jagab Ismayr juhtnööre peamiselt algajale tõstesporti jüngeritele. Eestis vastavate käsiraamatute puudumise tõttu võib Ismayri kirjutus mõningal määral kasu tuua Eesti tõstesporti parema arengu sihis.

Minu arvates võib kõige kiiremini ja kõige lihtsalt tõusta suursportlaste kilda tõstesport. Kes tunneb endas küllaldaselt pakitsevat jõudu, see valigu oma lemmikalaks tõstmine. Teid aitavad suurtagajärgede saavutamisele igasugused komplitseeritud aparaadid ja abinõud, mis välja mõeldud nüüdsel modernajal. Nad haaravad keha igakülgselt, nii et karta pole tõstmisega kalduda ühekülgselt keha arendamisele. Kuid eeskätt on tõstmine meeste sport kõige suuremal määral. Seda peetagu silmas. Kui see oleks minu teha, siis ma seaksin sisse sunduslikult tõstmise harrastamise igal pool seal, kus on vaja mehelikke mehi, nagu sõjaväes, politseis, ülikoolides jne.

Need, kes tunnevad tõstmise vastu kartust kui „raske spordi“ vastu, alustagu treeningut n. n. kangivõimlemisega, mille all ma mõtlen väikeste raskustega kangi tõstmist. Varsti tunnete endas tõusvat jõudu ning endalegi märkamatuult olete küündinud suurte raskustega mängimiseni.

Kuidas treenida tõstmist?

Algajad peavad eeskätt harjutama tõstete sooritamise kiirust, mis on öieti tähtsaim osa tõstetehnikas. Esimestel harjutustel (kaks kuni kolm kuud) võetagu kangi raskuseks ühega tõstetel $\frac{1}{4}$ ja kahega tõstetel kuni $\frac{1}{2}$ oma keharaskusest. Usun, et algteadmisi selle kohta, kuidas iga liiki tõsteid sooritada, annab teile iga tõstja. Sellepärast nende kirjeldamisel siinkohal peatumiseks ei ole otsest tarvidust.

Harjutatagu nädalas kaks korda. Kummalgi korral olgu kavas kiirusharjutusena ühega rebimine (paremaga ja vasakuga) ja kahega tõukamine ning jõuharjutusena kahega surumine. 8—10-nest katset iga tõste juures piisab. 2—3 kuuga on teil selged tehnikapõhialused.

Edasi võib minna juba suuremate raskuste tõstmisele, mille vältel peate kindlaks tegema oma tippsaavutuse, mis on aluseks järgneva treeningkava läbiviimisel.

Iga treeningut alustage ühe käega rebimisega. Esimeseks raskuseks olgu 60—70% isiklikust tippsaavutusest, lisades järgmistel katsetel raskusi juure 2,5 kg kaupa, kuni on jõutud 85%-ni oma tippsaavutustest. Esimesed kaks raskust tuleb rebida hoolt. See tähendab järgmist: kui kang on üles rebitud, siis laske ta loodis uuesti alla langeda, mille vältel põlved uuesti

kõverduvad ja vaba käsi asetub põlvele; kuid enne kui kang puudutab põrandat, rebige ta hoolt uuesti õhku üles. Esimest kaht raskust rebige kumbagi kaks korda hoolt üles, kolmandat ja neljandat üks kord. Ülejäänud raskused kõik ainult põrandalt.

Ühega tõukamises vinnake rinnale tõstetud raskust kaks kuni üks kord rinnalt alla laskmata üles, misjuures vaba käsi abivalmis on rinna kohal. Esimesteks katseteks võetagu jälle 65—70% oma tippsaavutusest ja raskuste lisamine toimugu samuti nagu rebimisel.

Kahega surumist alustatagu 70%-ga oma tippsaavutusest. Suruda ainult üks kord. Seejuures kontrollida hingamist: ülessurumisel hingata sisse läbi nina ja raskuse alla lastes välja hingata läbi suu! Järgmiseks katteks lisatagu 5 kg, kolmandaks 5—2,5 kg, kuni on jõutud 85%-ni oma tippsaavutusest. Siis vähendatagu viimasena ülessurutud raskus 5 kg võrra ning surutagu järelejäänud raskus kaks korda rinnalt (kontrollida hingamist!). Edasi vähendatagu raskust veel 5 kg võrra ja surutagu siis kolm korda rinnalt, samuti kolmas kord 5 kg võrra vähendades. Kokku võib õhtul sooritada 10—12 surumist.

Kahega rebimine toimugu samuti nagu ühega rebimine. Kahega tõukamises lastakse kang rinnalt alla langeda, et järgnevalt selle hoolt uuesti üles tõugata. See harjutus vastab hoolt harjutusele rebimises.

Kui sääraselt on harjutatud 5—6 nädalat, siis tehatu kindlaks oma uued tippsaavutused, millele rajatagu edaspidine treening. Nii on välditud ülepingutamise oht. Samal ajal täienevad teie jõureservid ja teil tekib usaldus raskuste ja ka enda vastu.

Tõsteharjutustega on arendatud kiirust ja jõudu. Kuid ainult sellest ei piisa. Vastupidavuse eest tuleb samuti hoolitseda. 2—5 km parajas tempos jooksu 1 kord nädalas on parim vahend vastupidavuse arendamiseks. Jooksu vältel on väga tähtis osa hingamisel. Hingake kahe sammu vältel sügavalt sisse läbi nina ning järgneva kolme sammu vältel läbi suu välja. Sääraselt hingates vabastate kopsud liigest süsinikuhulgast ja teete ruumi värskele sissevoolavale õhule. Halva ilma puhul võivad jooksu asendada nõõrhüpped.

Tõstesport vormib ja teeb teraskõvadeks lihaseid rohkem kui ükski teine spordiala. Sellepärast on väga soovitatav igasugused lödvestusharjutused, mis ei lase keha ja lihaseid muutuda puiseteks. Lödvestage lihaseid iga tõste järele nii treeningul kui ka võistlustel. Raputage käsi ja jalgu, õlgasid ja puusi. Seda kõike täiendagu kerge massash. Tähtsamad lihasrühmad klopitagu sõrmedega läbi. Endastmõistetavalt kuulub tõstja treeningusse ka kodune hommikuvõimlemine. Täienduseks treeningule on hantlitega harjutamine.

Nõrgast ja kõhnast noormehest võib korraliku treeningu puhul saada keskmiste võimete inimese. Keskmiste võimete inimesest võib sirguda toreda kehaga inimese. Kuid nendest, kes omavad juba loomupäraselt tugeva keha, võivad areneda tippklassi tõstjad. Kahju ei te tõstmine kellelegi!

Maitsvaid
kalakonserve
sportlastele

SOOVITAB

KONSERVITÖÖSTUS
V. V. DEMIN

TALLINN
SUUR PATAREI 16
Kõnetr. 465-04

M. MILLER

Asut. 1909. a.

Tallinn, Heina 33

Tel. 459-51

KATLA- JA MASINATEHAS
LAEVAPARANDUSTÖÖKOJAD
AUTOG. JA ELEKTR. ŠVEISSIMINE

V.

TIBKLAVEREID
PIANIINOSID
HARMONIUME MÜÜGIL JA ÜÜRILE
REISUKOHVREID
AKTIMAPPE
RIIDEPUIID
KOERA SUUKORVE
JALUTUSKEPPE

KARL JÜRGENSON

ASUT. 1880.

TALLINN, KUNINGA T. 5

TEL. 456-89

Jääpurjetamise euroopameister
ETIENNE GAHLNBÄCK.

Tänavused jääpurjetamise-euroopavõistlused peeti jällegi Riias, mis parimaks keskpunktiks kõigile jääpurjetust harrastavatele riikidele. Osa võttis kolm rahvust — Eesti, Läti ja Saksa — kokku üle 20-ne purjekaga. Euroopa parimaks rahvuseks tuli jällegi Eesti, kes saavutas kõige rohkem võidupunkte. Saksa jäi Läti järgmiseks, seda peamiselt vähesel arvul esindatud purjekate tõttu.

Seekord peeti võistlused neljas klassis, peale selle handicapvõistlused. Meistritiitleid jagatakse tegelikult ainult kahes klassis: 15 m² monotüüpidele ja 15 m² vabaklassile. Seejuures monotüüp-klassis saab meistritiitli purjeka juht, vabaklassis aga purjekas. Seda järgmistel põhimõtetal: monotüüp-klassis on kõik võistlevad purjekad kuni peensusteni ühesuguse konstruktsiooniga ja ka ühesugusest materjalist, mille tõttu võidu saavutamisel on otsustavaks juhi võimed; vabaklassis on aga konstruktsioonide võistlus, juhi osatähtsus seega väiksem. Puhtsportlikust lähtekohast on seega meistritiitel monotüüp-klassis suurema väärtusega.

Monotüüp-klassis arenes seekord varemnegematult kibe võistlus 11-ne purjeka vahel. Peakonkurentideks olid Etienne Gahlnbäck, Eesti, purjekal „Filou“, ja Bob Taube, Läti, purjekal „Caprice 7“. Esimese päeva regattadel saavutas kumbki ühe esimese koha. Tiitli otsustas kolmas regatta, millel E. Gahlnbäck taas tuli esimeseks, B. Taube seevastu alles neljandaks. Sellel regattal saavutas E. Gahlnbäck 140 km-tund-kiiruse, mis oli suurim kiirus kõigi klasside kohta. Viimasel, s. o. neljandal regattal jäi E. Gahlnbäck 2 sekundiga maha B. Taubest. Kokku omandas E. Gahlnbäck

E. Gahlnbäck tõendas Eesti euroopa-paremust jää- purjetamises

Tuli teist korda euroopameistriks

2 esimest ja 2 teist võitu, millega tuli selgelt euroopameistriks. Selle tiitli sai ta teiskordselt, esimest korda 1933. a. Teiseks tuli Bob Taube ja kolmandaks V. Viren, Eesti, purjekal „ESYC 33“. Shotmaniks E. Gahlnbäckil oli Andrei Tschutschelov, keda ta hindab väga tublina suure võidu saavutamisel.

15 m²-vabaklassis omandas euroopameistri nimetuse Saksa purjekas „Silberstreifen 4“, mida juhtis G. Tepper. Meisterpurjeka konstruktsioon on revolutsiooniks jääpurjekate ehitamise alal. Liikuva plangi tarvitamisele võtmine andis ristlemisel suuresti kiirust juure. Mis aga hiljem peetud kongressil leiti ebasobivana jääpurjetamise põhimõtetele, oli „Silberstreifen 4“ juures läbiviidud purje ühendamine purjeka kere pinnaga. Seega oli meisterpurjeka tuule vastuvõtmise pinnaks tegelikult purje pindala + purjeka pindala ehk $15 \text{ m}^2 + 4\frac{1}{2} \text{ m}^2 = 19\frac{1}{2} \text{ m}^2$. Tulevikus arvutatakse säärase konstruktsioonidega purjekatel kere pindala purje pindalale juure. Eesti purjekas „V a n q u e“ konstruktsioon ei löönud läbi. Purjed olid pinguli tõmmatud raamide vahele, missugune asjaolu startimisel andis suurema kiiruse, mis aga sõidu vältel rohkem ei suurenenud. See konstruktsioon vajab veel viimistlemist.

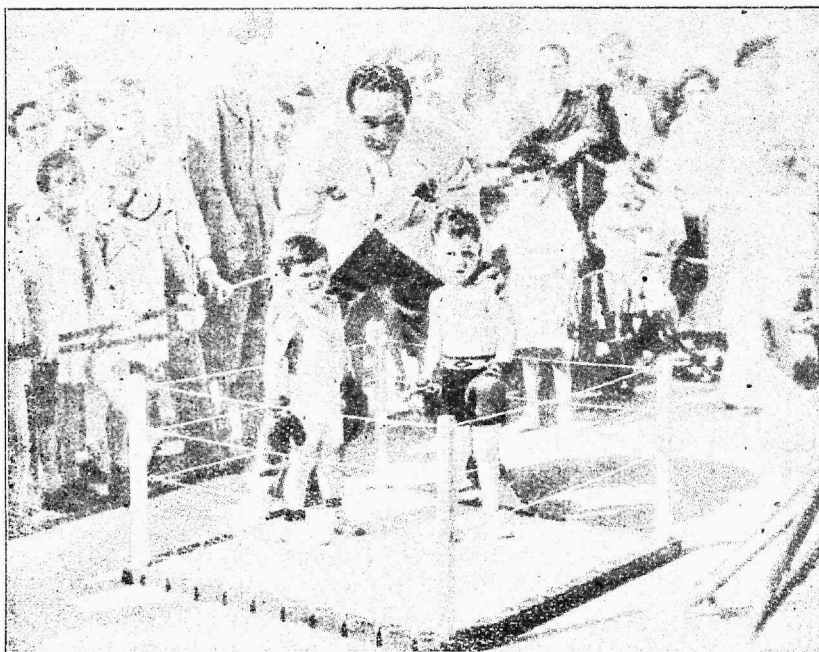
Eesti purjekad võitsid veel 10 m²-vabaklassis, kus üldvõitjaks tuli „Kobold“, juht J. Scheel, ja tema järgmiseks teine Eesti purjekas „Rebell“, juht E. Kusmanov. 20 m²-vabaklassis võitis Läti purjek „Vita“, juht kapt. Kauke-Dauge.

FOTO-ATELJEE

Parikas
TALLINN

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1
ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

FÜÜSILISELT TUGEVAMAID POKSIAID!

Erich Lukin

AMEERIKAS ON KA LASTE POKSIRINGID. Maailmameister Max Baer ringikohtunikuna ekstra-junioride „maailmavõistlustel“.

Georges Carpentier, Prantsusmaa uhkus ja eba- jumal, astus 1912. a. D'Eppe keskkaalu maailma- meistri, ameerika sakslase Billy Papke, vastu. Vaata- mata oma noorusele (19-a.), olid tema poolt võidetute nimekirjas kõik tookordsed Euroopa parimad.

Carp, nagu oli Carpentier' hüüdnimi, omas haru- kordse kerguse liikumises, välgusarnase kiiruse löögis. Pealegi oskas ta nende omaduste põhifoonil veel kom- bineerida n. ö. ideaal-täpseid lööke ja tarvilisel korral näidata ka head kaitset. Tema tähtsaks omaduseks oli taktika kohandamise oskus vastavalt igale vastasele. Ameeriklase vastu oli Carp siiski jõuetu — tema era- kordsed omadused purunesid Billy Papke vankumata tahte ja jõu vastu. Carpi löögid näisid väga nõrka- dena. Määratud 20 ringi ei suutnud Carp lõpuni vastu pidada: ta manager, kuulus Descamps, viskas 18. rin- gil oma hoolealuse allaandmise tähiseks vammri ringi.

Seni võitmatu Carpi võitis ameeriklane oma suure jõu ülekaaluga. Analooiliselt sellele võistlusele lõppes Carpi võistlus ka ameeriklase Franc Clausi vastu. Selgi puhul ei suutnud Carp saavutada midagi erilist oma tehnikaga ja oli sunnitud 19. ringil alistuma jänki suurema jõu ees. Ka enese võistluspraktikast tooksin analooilise näite. Olles 1932. a. poksi-hooajal tublis vormis lõpetasin kolmeteistkümne võistlust kõik k.-o.'dega, kuid neljateistkümne, kokku minnes L. Nielenderiga, kaotasin. Mitte seepärast, et oleksin olnud tehniliselt halvem, vaid L. N. füüsilise üleoleku vastu purunes kõik mu tehniline oskus ja mind seni võitutele aidanud kiire löök oli mõjutu.

Need kolm näidet on väga iseloomustavad. Ameeriklased, taotledes oma võistlusviisi praktilisust ja as- jalikkust (ilma välise efektita!), löid treeningu süs- teemi, milles jõul ja vastupidavusel löökidele on tähtsaim

koht. Oma Eesti treeningu-süsteemi loomisel võime kõhklematult kopeerida ameeriklasilt nii mõndki.

Meie poksijate peres on tekkinud arvamine ja aru- saamine, et poksija ei tohi omada suuremaid lihas- masse. Treeningu kava piirdugu vaid tehnika ja vas- tupidavuse harjutustega. Vähe, sageli peagu mitte sugu- gi, püütakse arendada kehalist jõudu, löögi kiirust ja tu- gevust. See on väärvaaide tehnika mõiste piires. Teh- nika, — selle all mõistan ma küll mitmesugustes kom- binatsioonies lööke, kaitset, mis viivad otsustavale või- dule vastase üle. See kõik veel ei tähenda aga seda, et peaksime kolikambri heitma oskuse ka jõuta midagi sooritada. Ei, — kombinatsioonide ja kaitse õppimine, nende algstaadiumis, viib meid lõppeks ikkagi tree- ningu juure täie löögijõuga.

Lihased ei tarvitse sugugi olla lühikesed ümarikud, nagu tõstjail või jõukunstnikel, kuid see-est pikad, painduvad, teravate kontuurideta, — eht-poksijalikud! Poksija peab olema tugev, vastupidav ja hea löökide- seedivusega. Kõiki neid omadusi saab arendada, kui nad pole antud juba looduse poolt. On vaja ainult tahet ja kannatust. Õnnetut pilti pakub „võistlus“ poksijate vahel, kel on peenikesed, piitsavarre-taolised käed, madalad rinnad ja peenikesed kaelad. Kuidas nad siis üksteist torgivad ja üle külvavad „paitustega“, surumata kindaiski rusikaid kokku. Kas on see siis tehnika!

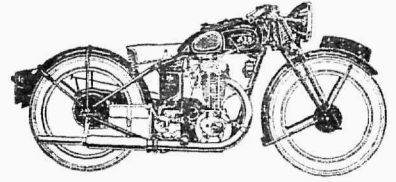
Minu arvates on see kaugel ehtsast võistlusest. Paremadki teadmised, osavamadki kombinatsioonid muutuvad mitte millekski, kui poksija kaotab „tuule“ ja jõu. Arvan, et seda enam on poksija oma kaotuse lävel, mida vähem ta kannatab lööke (poksijate keeles: „seedib“), olgu ta kaitse seejuures kui hea tahes. Ju- hust kaitsest läbi lüüa leidub ikka. Toon näitena Jack

Hooajaks 1935

pakume sportlasile:

mootorrattaid

VELOCETTE mootorrattaid; JAMES mootorrattaid

Inglise võidusõidu-jalgrattaid:

HERCULES — kroom; RALEIGH — kroom

Peale selle soovitame: ILO JALGRATTA MOOTOREID

A.-S. K A P S I & K o. Tallinn, Harju 46

Dempsey matschi Gene Tunney'ga. Viimane, korjanult küll juba punktide-ülekaalu, sattus võistluse lõpul siiski löögi otsa ja oleks välja loetud, kui Dempsey veidi rahulikum oleks olnud tol saatuslikul silmapilgul.

Tähtsamaks lihasgruppideks on poksijal: seljalihastest delta ja triceps, edasi rinna- ja lai seljalihas, kaela- ja kõhulihased. Poksija jalad olgu kuivetenud ja saledad, hästiarenenud reitega, võimelised vastupidavale, kiirele ja liikuvale tööle. Ehtsa poksijaliku kuju omas maailmameister Jack Johnson. Tal oli hästi arenenud ülalkeha ja saledad jalad. Käed meenutasid kujult peenikese varre otsas olevat vasarat, mis võimeline vajaduse korral kiirelt ja teravalt lööma.

Põhjapanevaks harjutuseks poksijale ta treeningu kavas on hommikune jooks, vahelduvalt lühikeste 30 — 50 m-liste sprintidega ning hoogsa käte töö, varjupoksi ja hüpetega. Jooksu kestvus $\frac{1}{2}$ —1 tund üleliigse rasva mahavõtmiseks, jalgade harjutamiseks ja hingamise korrastamiseks.

Saalitreeningu kavva tuleb võtta kindlasti järgmisi harjutusi:

1. Kaela kallutus:

a) sillas, — ette, taha, nagu seda sooritavad maadlejad,

b) seinast $\frac{1}{2}$ m kaugusel, pea asetatud vastu põrandat, heita jalad üle vastu seinat. Tugeva kaela puhul kannatate paremini tugevamaid lööke löua piirkonda.

2. Käte harjut. vedruhantlitega „Sandov“.

Löögid, vibutused, ühes sõrmede kokkusurumisega liigutuste hetkil. See harjutus sooritada treeningu alul, või, kõige parem, hommikuti. Kestvus 5—10 minutit, vaheajaga. See on parim sõrme- ja küünarvarte-lihaste harjutus, mis vajaline kõva löögi arendamiseks.

3. Raskuse kerimine kepile.

Sile, ümarik kepp, mille keskele kinnitatakse umbes 1,2 m pikkuse nõõri otsa 5—7 kg-ne raskus.

Käed öla kõrgusele ette sirutatult algab raskuse üleskerimine. Harjutuse kestvus enesetunde järele, mitte liialt ennast sundides ega pingutades.

4. Tõuklemine.

on parim vahend vastupidavuse ja pealetungi oskuse arendamiseks infightingus. Kestvus kuni 2 ringi à 2 min. Sooritada pärast varjupoksi!

5. Varjupoks hantlitega.

Üks ring varjupoksi tuleb tingimata sooritada kerge hantlitega (kas või tsilindrikujulistega), raskusega kuni 500 gr. Harjutus ei tohi häirida varjupoksi nõudeid, s. t. liigutuste kergust ja löökide kiirust.

6. Töö tõstekangiga.

Treeningule tõstekangiga vaatab suurem jagu meie poksijaid eitavalt, kartes lihaseid muutuvat tunde- tuiks poksija temporikkaks tööks. See kartus on põhjendatud, kui suruda kahe käega korruga. Sarnaselt kaotatakse tõesti palju liigutuste kiirusest ja kergusest. Otstarbekad on aga rebimised või tõuked ühe käega. Sääraselt arendatakse oskust tarvilisel korral lüüa kogu keha löögijõuga. Hea on tõstmise harjutamine treeninguvabal ajal, alates ja lõpetades kergema raskusega. Raskuseks alul $\frac{1}{5}$ kehakaalust, mida suurendada võib $\frac{3}{4}$ kuni $\frac{1}{5}$ -ni keharaskusest. Tõsted kangiga on soovitavad vanuselt mitte alla 19 a.

Löökide seedimisel mängib suurt osa enese tahe „seda üle elada“. Noored, saanult tugeva löögi, langevad k.-o-sse mitte alati löögi mõjul, vaid suurel määral endasugessiooni tõttu. Löögi-seedivuse harjutamiseks on soovitav poksida 2—3 min. hoopis kergemate vastastega, kelle lööke võtame vastu katmata ja silmi pilgutamata.

Tugeva löögi omamine, vastase löökide hea seedimine koos tehnikaga, on tarvilisimaid omadusi igale võistlejale, kes pretendeerib edule kandilises ringis.

Eesti sportlasele Eesti nimi!

A. Merilaid

Nimede eestistamise keskoimkonna juhatuse liige

Teadusemehed tõerdavad meile, et eestlaste kui rahvuse ajalugu on mitmeid tuhandeid aastaid vana. Selle pika ajaloo ahelas esineb üks lüli, eksisteerib ajajärk, mille üle saab kõnelda ainult teatud pahameelega. See on meie eestlaste mitmesaja-aastane orjaaeg, milline teatavasti lõppes alles umbes sada aastat tagasi.

Kuid meie orjastajad jätsid selle ajastu lõpul Eesti rahvale mälestusmärgi, mis ikka ja alati meele tuletab seda sünget ning karmi aega. Selleks „armsaks“ mälestusmärgiks on eestlaste rohkearvuliselt võõrapäraseid, samuti labase tähendusega ning halvamaigulisi perekonnanimesid.

Peab märkima, et eestlaste juures on ikka ja alati võidud märgata tungi vabanemiseks kõigest võõrapärasusest. Samuti vabanemiseks ka võõrapärasest perekonnanimedest. See nähtub kujult sellest, et vene valitsuse ajal, millal nimemuutmise oli seotud väga raskete ja kulukate toimingutega (selleks pidi olema keisri eriluba) ja seepärast eestlastele kui teise järgu riigikodanikele koguni kättesaamatu, siis väljendasid eestlased oma rahvuslikku iseteadvust sellega, et panid oma lastele eestipäraseid ristinimesid.

Nüüd aga on nimede muutmisel kõik raskused teelt kõrvaldatud. Nimedemuutmise toiming on muudetud väga lihtsaks — tarvitseb ainult täita trükitud soovivalduse tähtik ja edasi anda või saata see perekonnaseisu ametnikule. Samuti on nimemuutmise protseduur, ja ka perekonnakirjade korraldamine tehtud nimemuutajale täiesti maksuvabaks. Sellest tingituna on nimede eestistamine, kui kultuur-rahvuslik üritus, võtnud rahva hulgas hoogsa ning massilise iseloomu ja käesoleva aasta paari-kolme kuuga on mitmed tuhanded eesti rahvuskuultuuri kandjate esirinnas sammujad, oma võõrapäraseid nimed eestistanud.

Muistsetel eestlastel puudusid perekonnanimed. Inimesed omasid nii-ütelda, ametlikult, vaid ühe ja nimelt n. n. ristinime. Eristamiseks teistest samanimelistest lisati siis juure hüüdnimi, milline väljendas kas inimese elukohta või omadusi, või tema ametit.

Nagu teada, tõi läinud aastasajandi esimene vee-rand eestlastele vabanemise pärisorjusest. Seetõttu määrati igale valitsuse poolt seadusandlikul teel kui vabale kodanikule perekonnanimi ehk liignimi.

Vastavates komisjonides oli tähtsamateks tegelasteks, sageli ka ainsaks komisjonis, mõisa valitsejad või opmanid, kes aga oma suures enamikus olid saksa rahvusest või vähemalt täiesti saksameelelised. Meeleldi andsid nad vihatud ja põlatud talurahvale labase tähendusega või halvakõlalisi nimesid, kas saksa- või siis eestikeelseid.

Kuid edasi. Need võõrapäraseid nimed on meile ka veel lähemas minevikus, meie riikliku iseseisvuse ajal, teinud ülekohut. Meie riigitegelased, teadusemehed-õpetlased, kunstnikud, kirjanikud, sportlased, omades võõrapäraseid perekonnanimesid, on loonud välismaal võõraste rahvaste silmis sarnase pildi, just nagu oleks eesti riigi ja rahva valitsus, kultuur-sportlik esindus peamiselt pärit võõrast rahvusest. Meie väljapaistvate tegelaste võõrapärane firma nimetus loob välismaal arvamuse ning veendumuse, et eesti rahvas on oma kultuurilises arenemises niivõrd madalal astmel, et ei suuda anda oma verest, oma soost, oma tõust ei valitsemise võimetega, ei muude väljapaistvate vaimsete ning füüsiliste võimetega inimesi. Eesti rahvust

kui kultuurirahvast just nagu ei ole olemas. Ma arvan, et ühelegi tõsisele eestlasele ei tohiks olla ükskõik, kas muu kultuurimaaim peab meid poolarenenud väljasurevaks rahvakeseks või elujõuliseks tööarmastajaks kultuurirahvuseks, kes on täis püsivust, tahtejõudu ning rahvuslikku iseteadvust. Kui mitu korda on meie omariiklikuse ajaloos meie tegelaste võõrpäraseid nimed meile rahvuslikku ülekohut teinud, kes seda jõuab kõik üles lugeda.

Võtame eeskujuna soomlastelt. Kõigis maailmakaartes tuntakse ja teatakse soome rahvast, Soome riiki — meie hõimuvellesid. Kõik suurrühmused imetlevad ning austavad soomlasi. Neile on avatud majanduslikud krediidid isegi kaugel ookeani taga dollariteriigis — Ameerikas. Neid kutsutakse kulla ja neid austatakse ka kauges Jaapanis. Ja mis on põhjus selleks? Hannes Kohlemainen, Paavo Nurmi, Matti Järvinen ja paljud teised suursportlased on teinud Soome nime kuulsaks.

Juba meie omariikluse algaastail andis eesti rahvas, eesti tõug endast mitu maailmakuulsat sportlast. Näiteks Klumbergi, Lossmani, Neulandi jne. Need meie kolm maailmakuulsust omasid (kahjuks veel praegugi edasi) võõrapäraseid perekonnanimesid. Ja kuigi nemad esindasid välismaal Eesti riiki, siis tänu nende võõrale sildile ei peetud neid igalpool siiski mitte eestlasteks, vaid pigemini sakslasteks. Ja vaatamata sellele, et eesti tõug näitas kogu maailmale oma suutelisust anda oma seast raudse tahtejõuga, energiaküllaseid, esmaklassiliselt arenenud inimesi, ei pääsnud see mõjule, ega ei annud eesti rahvale seda positiivset efekti, mis ta oleks annud meie sportlaste eestipärase nime puhul.

Kuid tuletame meele veel Lurichi, Abergi, Hackenschmidt, kes omasid maailmakuulsuse juba vene valitsuse ajal, kuid keda välismaal peeti venelasteks või ükskõik kelleks muulasteks, mitte aga eestlasteks. Ka see on suur ajalooline ülekohus kangelaslike Kalevite vere ja eesti tõu vastu.

Võidakse öelda, et see kõik puudutab ainult välja-paistvaid mehi ning tegelasi, mitte aga harilikku kodanikku ja lihtsurelikku. Küsiksin, kas võib keegi isa või ema ennustada, kuivõrd väljapaistev, kui suurte võimetega suurus või kuulsus kujuneb tema tütrest või pojast. Seda ükskõik millisel alal — olgu see siis riigivalitsemine, teaduse maailm, kunst, kirjandus või sport. Sepärast olgu igapäevale tema pühaks kohuseks oma laste, oma tulevaste sugupõlvade vastu, muuta oma võõrapärane nimi.

Meie sport areneb intensiivse ning pideva tõusu tähe all. Igal tahtejõulisel, püsivalt edasipüüdjal sportlasel on aga maailmarekord käe- või jalalihastes samuti, nagu igal kaprallil marsšalikepp ranitsas. Ja meie tõesti ei tohiks enam lubada oma kangelaslike esivanemate vastu seda ülekohut, et ka tuleval aastal saadane Berliini olümpiamängudele kodumaa parimaid poegi ja tütreid kaitsma eesti trikoloori saksluse või vene-luse firma all.

Sportlased! Tuletagem hetkeks meele meie kallite sanganarlike esivanemate orjusepäevi; tuletagem hetkeks meele meie esiisade higipisaraid, meie vanaemade lõp-matut silmavett... Meie esivanematele tehtud ülekohutu nimel: kaotame nende kannatuste mälestusmärgid — võõrapäraseid perekonnanimesid.

Seepärast, igale tõsisele eestlasele-sportlasele eel-olevaks võidupühaks eesti nimi!

TEADAANNE.

Teatan austatud kaubatarvitajaile, et
**võtsin üle MEHAANILISE
JALANÕUDE TÖÖSTUSE**

FLAMINGO

Vabrik töötab edasi, valmistades endises headuses uuemas mustreis ja fassongides **igasuguseid jalanõusid**. Kaubamärk „Flamingo“ on endine.

Hinnad endistest odavamad.

Vabrikusaaduste müügikohad: Pärnus, Rüütli tän. 29; Valgas, Kesk tän. 23; Petseris, Turuplats 10 ja paremais kodumaa jalanõude ärides.

Austusega

KARL HINRICHSON,
endine vabriku tehniline juhataja.

Vabrik ja kontor:
TALLINNAS, ÕLLEPRUULI 2, TEL. 462-24.

RIIGILIPPE

õigetes mõõtudes, parimast värvikindlast villasest lipuriidest

välisriikide lippe,
igasuguseid lippe seltsidele,
laevalippe,
rahvusvahelisi signaallippe,
vimplaid jne.

valmistab

LIPUTÖÖSTUS
„EESTILIPP“

omanik **VIGGO JØRGENSON**
Tallinn, Vene tänav 11-3; kõnetraat 448-42

SAUN

**Maakri tänav 17, telef. 311-43.
TALLINN.**

Vastab kõikide linnavalituse poolt nõutavatele tervishoiuäärustele.

AVATUD:

**neljapäeviti, reedeti ja
laupäeviti.**

N. ALPEROVITSCH & Co

Majatarvete, tapetite,
ja ahjupottide ladu.

**TALLINN,
W. Roosikrantsi 5, telef. 452-98.**

MOODSA

MÖÖBLIGA

TUTVUDA VÕITE TEIE ALATI
MEIL ILMA VÄHIMAGI
OSTMISE KOHUSTUSETA.

A.-S.

A. M. LUTHER

VANA POSTI 9. TEL. 446-16.

A. J. Poleschuk

s u k a,
p i t s i,
kummipaela,
t r i k o o ja
t r i k o o p e s u
v a b r i k

„AIPS“, Tondi 27, Tallinn
Telef. 460-89

A/s. „EESTISIID“

VABRIKU LAOD:

Viru t. 5, tel. 447-87
Viru t. 14, tel. 443-97
Laadaplats 70
Tartu, Poe 2, tel. 10-17
Tartu, Aleksandri 6, tel. 1-95
Narva, Peetriplats 1
Viljandi, Tartu 1-a, tel. 30
Petseri, Turuplats 17, tel. 1-19

MOODSAD RIIDED

siid, villased, puuvillased, lõim.

Müük en gros.

RESTID ja KUPONGID

FEISCHNER — üle linna kõlab,

E i see koht reklaami vaja.

I kka õla kõrval õla

S iin koos külastajaid sajad.

C

H innad väiksed, kõrged sordid.

N õnda maitsvad koogid, tordid,

E t kes siin saab suhu pala,

R õõm end selle hinge valab.

Tartu Spordiriistade Vabrik

Tartus, Emajõe 5. Tel. 187.

Moodsate võimlate sisustus.
Üksikud spordi- ja võimlemisriistad.
Raske- ja kergejõustiku tarbed.
Suvi- ja talispordi tarbed.

*Uus võistlusoda, mudel, millisega heidetud
viimased ülemaailmsed paremad heited,
ilmus müügile.*

Kõrgeim kvaliteet mõõdukate
hindade juures.

Nõudke hinnakirju.

ERNST JOLLI ✿

Kui Viinis vanasti öeldi, et „täna mängib Uridil“ ja tormati teda vaatama, siis Ernst Jolli kohta vastavat öelda oleks ebaõige.

Kalevi mustas, TJK rohelises, Estonia sinises ja Eesti rahvusmeeskonna valges, mida ta kõiki on kannud kokku sadandetes lahingutes sadandete tuhandete silmade ees, ta ei olnud tank, kuid veel vähem oli ta reamees.

Ta oli hingeline jalgpallimees. Kuid seda on paljud meie jalgpallimeestest. Milles oli ta siis teistest, enamusest, erinev? Ta oli mitte üksnes hingeline, vaid samal määral ka vaimne ja mõistuslik jalgpallimees. Neid viimaseid omadusi on aga vähestel, väga vähestel jalgpallimeestel võrdsel määral Ernst

Jollile. Ta säilitas kõik need kolm omadust alati — kuival ja märjal, tribüünil ja väljal.

On puhtfüüsilisi schablooni-mängijaid. Nende hulka ei ole Joll kuulunud iialgi. Vastupidi: alati oli ta mängu alusvoodriks mõistus. Alul avaldus see ta mõistuslikus tehnika omandamises, hiljem selle kasutamises.

Kas mäletate ta tõhusamaid sööte ja ta täpsemaid lööke, millest viimastest ta erisordiks olid half-volley'd? Kas mäletate ta ootamatuid ja teravama platseeringuga pealööke? Kas mäletate ta oskust

olukorda mõistuslikumalt kasutada? Kui jah, siis peab teil mees olema, kuidas ta 1923. a. saavutas võiduvärava Soome üle (see oli Eesti esimene võit Soome vastu), kuidas ta 1927. a. Helsingi pallinädalal lõi hiilgusliku peapalli Oslo väravasse, ja kuidas ta võistlusel Dresdeni meeskonna vastu saavutas kõrge kaarlöögiga 45 m-lt värava — üle väravast 20 m kaugusel seisva vastase väravavahi pea.

Ta jäi hingeliseks jalgpallimeheks ka pärast oma aktiivsuse perioodi, kui vaatas matsche tribüünilt. Ta elas kaasa, kuid oli ikka mõistuslik. Selle ta viimase omaduse tõttu osutuski võimalikuks, et väljapaistvast jalgpallimehest kujunes veel väljapaistvam ajakirjanik-vestemee. Kahe

omaduse — füüsiliselt-sportliku ja vaimselt-sportliku — omamine erakordselt väljapaistval määral — see on Ernst Jolli suurim saavutus, see on ühtlasi ka tema suurim teene Eesti spordile.

Pihlak—Ellman—Joll, kas ei olnud see meie edurivi omaaegne hiilgavaim kesk-kolmik?

Ernst Joll, kas ei olnud see mees meie rahvapärasemaid ja loetavamaid vestekirjanikke?

Endastmõistetav, et jah.

Nüüd on ta viimsel unel.

Toomas Kivi.

Võidavad ainult paremad!

TUBAKAD
ja
PABEROSSID

on
võidukad,

sest nad on püsiva
kõrge headusega.

Paberosside „R ü n n a k“ suitsetamisega toetame rannakaitset.

Kindlustage oma elu ja varandus

EKA'S,

suurimas kodumaa kindlustusseltsis.

A/S. KINDAVABRIK „SIMPLEX“

Tallinn, Pii tän. 3. Telef. 448-19.

Ilmunud uued kevade- ja suvekinnaste mustrid.

Elegantne daam kannab ainult „Simplex“ kindaid.

Maadlejate võidud

Rönigsbergis ja Riias

Eesti maadlusmeeskonna turnee märtsis Königsbergi oli võidukas suurel määral. Võita tugevdatud Ida-Preisi koonduse üle 4:3, järgmisel päeval Königsbergi linnameeskonna üle 7:0 ja ühepäevase vaheaja järele Riias maavõistlusel Läti üle 5:2 — see kõik ei kuulu meie maadlusspordi igapäevaste nähete hulka. Eriti viimasel ajal. 21-st peetud matschist kaotati ainult viis.

„Eestlased võitsid Ida-Preisi tugevdatud meeskonna üle 4:3! Suured pidupäevad Königsbergis!“ — on Saksa raskejõustiku ametlikus häälekandjas Athletik toodud kirjutuse pealkirjad. Edasi kirjutatakse: „Külalised Eestist näitasid oma mõlemal Königsbergi-stardil end parimast küljest, ja said meie sõpradeks, keda igal ajal rõõmuga jälle nähakse. Võib öelda, et ettekujutus eestlaste võime-dest oli meil rajatud väärile alusele. Eestlased olid vägagi tugevad vastased, kelle võitmine ida-preislastele oleks olnud suureks auks. Eestlased võitsid kindlalt, seejuures oleks õiglasem olnud Eesti võit koguni 5:2, sest danziglase Kochi võit kärbeskaalus Fromholtsi üle oli juhuslik. Eestlane juhtis kuni 16. minutini, kuid langes siis juhuslikult.“

Lisana sellele saksa ajakirja sissejuhatusele olgu märgitud, et peale Fromholtsi kaotasid eestlastest veel O. Laan Saksa meistri Schäferrile ja A. Neo Euroopa vastarivale poolraskekaallasele Sieber-

tile. Viimane osutus kaalumisel koguni raskekaallaseks (oli 1 kg raskem poolraskekaalu ülemmäärast). Tema matsch A. Neoga rullus vägagi tasavägiselt, nii et võidu andmine sakslasele oli suureks shehtiks Eesti kohtunikelt, keda sel matschil hindajatena oli kaks. A. Neo ise ütles, et tundis ennast Königsbergis mitte täies vormis olevana: on saanud parema vormi saavutamiseks vähe võistlusi.

Riias saavutati järjekordne võit Läti üle — 5:2. Lätlased olid võidukad üksnes kärbes- ja raskekaalus. Raskekaalus oli vaatamata kaotusele väga hea N. Karklin, kes poolraskekaalu euroopameistrile Bietagsile kaotas napilt tööga. Matschid lõppesid järgmiselt (esimesena märgitud eestlane): kärbeskaalus E. Sikk — Beinarovitsch 0:3, sulgkaalus H. Kristal — K. Kundzinsch 2:20, kergekaalus A. Toots — Atars 6:20, kergekeskkaalus O. Laan — K. Jaspars 3:0, keskkaalus V. Mägi — Kruze 4:20, poolraskekaalus A. Neo — Kalninsch 2:1, ja raskekaalus N. Karklin — E. Bietags 1:2.

H. Kristal sõitis Riiga järele Tallinnast, et asendada Königsbergis jala vigastanud Fromholtsi.

Kaasa arvates poksi-maavõistluse Lätiga on tänavuse maavõistluse aasta esimene veerand Eestile passiivse bilansiga: võidetud 3 ja kaotatud

4. Võidud saavutati Läti üle maadluses ja poksis ning Poola üle korvpallis. Kaotati Läti korvpallis ja kaks korda kiiruisutamises ning Leedule ping-pongis.

Sõit Königsbergi toimus vastukülaskäiguna paar aastat tagasi Eestit külastanud Ida-Preisi maadlusmeeskonnale. Preislased avaldasid raskejõustiku liidu ees soovi, et küllasoitev meeskond koostataks nende seltside maadlejaist, kellega nad Eestis võistlesid. Sellele soovile vastavalt määrati meeskonda järgmised maadlejad: kärbeskaal J. Fromholts, Kalev; sulgkaal: E. Sikk, Kalev; kergekaal: A. Toots, Tartu Kalev; kergekeskkaal: O. Laan; Tartu Kalev; keskkaal: V. Mägi, Kalev; poolraskekaal: A. Neo, Sport; raskekaal: N. Karklin, Sport. Kuna raskemates kaaludes üksiku maadleja kaasasõit oli peagu kuni ärasõiduuni lah-tine, saadeti reservina kaasa ka treener A. Pohla, kes tarbekorral oleks esinenud kas raske või poolraske kaalus. Lisamehe kaasavõtmine oli võimalik ka ilma kuludeta, sest et 10 piletit hinnaalandusega maksis üldsummas vähem kui 9 täishinnaga. Esindajana sõitis J. Kauba ja kohtunikuna E. Köppo.

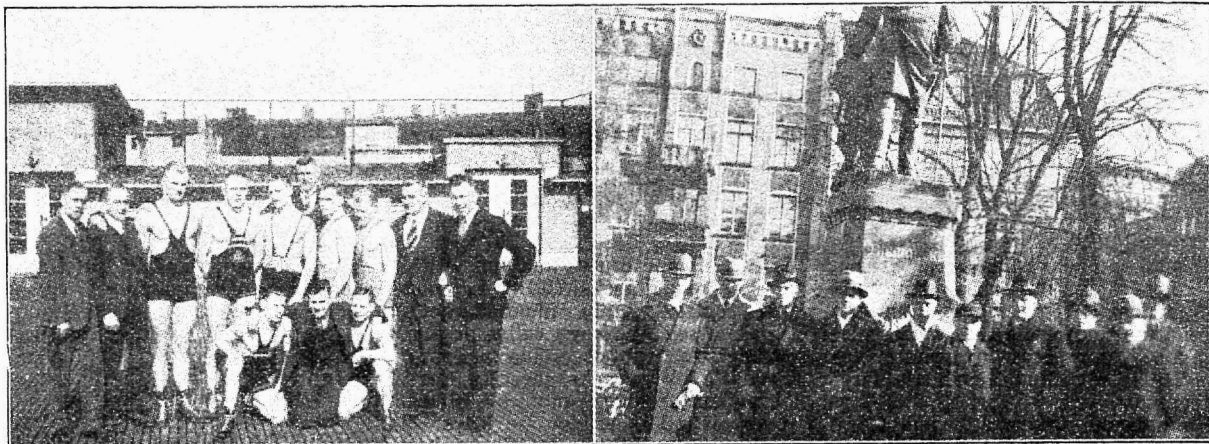
Väljasõit toimus 12. märtsi õhtul. Sõit Riiani oli uudiseks ainult N. Karklinile. See oli tema esimene

K O H V H A G

ehtne koffeiinivaba oakohv, ka haigetele täiesti kahjutu.

Oma maitselt ja aroomilt ei erine HAG teistest parimatest oakohvidest.

EESTLASED KÖNIGSBERGIS. Vasakul — Eesfi maadlusmeeskond viiekordse hotelli katusel pärast kaalumist; paremal — Eesfi meeskond Bismarcki mälestussamba ees.

reis lõunasse, mispärast ta oli huvitatud igast pisiasjastki. Suuremat muret teeb talle siiski probleem: kas jätkub kaasavõetud söögitagavarast. Kaasas oli „ainult“ 3 kg võid, teist niipalju suitsuvorsti, 100 muna, mõned kg-d pain normalit jne. Aga on ju tösi, et suurel laeval on suurujumine!

Saksamaale jõudnult hakkab paistma silma Saksa kuulus „Ordnung“, mis vahepeal pärast maailmasõda tekkinud revolutsiooni keerises oli lõõnud kõikuma. Nüüd on ta jälle aukohal. Puhtus ja kord kõikjal. Ametnikud viisakad, kuid väga kategoorilised. Kask jääb käsuks, nagu hiljem Königsbergis veendusime maailmasõjas langenud sakslaste mälestusparaadil. Keegi linnas kõrgem aukandja, erikutsega varustatult, oli naise süü läbi 3 minutit paraadile hilineund, ja ta pidi staadioni värava juurest tagasi minema, sest paraadi korraldajalt oli sõdureile tehtud korraldus mitte kedagi enam pärast teatud kellaega staadionile lasta.

Preisimaal oli kevade juba kaugemale jõudnud. Üksik virk talumees nokitses isegi põllul. Tähelepanuväärne on seal igasugused teed, rääkimata maanteedest, mis kõik asfalteeritud. Kuid ka põldude-vahelised teed on laudsiledad ja hästi korraldatud: valistatud puude ja pöõsastega. Rong kihutab märksa kiiremini kui meie teedel. Linnad ja alevid mööduvad vahetpidamata. Paistab, et polegi õiget vahet linnade ja alevite ning külade vahel, sest vahetult järgnevad elamud ja ehitused üksteisele.

Königsbergi jaamas võtab meid vastu Ida-Preisi raskejõustiku juht Still koos oma lähemate abilistega ja ajalehemeestega. Meid paigutatakse korterisse Privat Hotelli Kaiserstrassel. Korter oli kõigiti hea ja mugav. Samuti hommikueine.“ Lõu-

na- ja õhtusöök anti meile tüübilises Saksa õllekeldris, kuhu kogunevad perekonnad, mehed ja naised ühes lastega, puhuvad juttu ja joovad oma õlled, vahel harva sekka lka mõni kõvem naps.

Võistluste eelpäevad (jõudsimepärale kaks päeva varem) kujunesid meile meeldivaiks. Tutvustati ja näidati kõike Königsbergi tähelepanuväärset. Suursuguse mulje jättis Preisi kuningate loss, mis nüüd muudetud muuseumiks. Eriliselt imposantne oli troonisaal luksuliku sisse-seadega ja kuningate portreedega. Samuti huvitav oli ka sõjamuuseum. Veel edasi lossikirik oma Preisi kõrgeima aumärgi „Musta kotka“ ordeni kandjate vappidega, ja vana lossi nõukogu keldrisaal. Viimane on nüüd muudetud oivaliseks veinikeldriks, veel oivalisema nime all „Blutgericht“ — s. t. „verekohus“.

Königsbergis öeldakse olevat 300 tuhat elanikku, kuid elutempo ja liikumine on nagu mõnes miljonilinnas. Liiklemine on suurelt osalt mehaneeritud. Trammid, autod, mootorrattad ja jalgrattad kihutavad igas suunas ja kõigil näib olevat rutt.

Silma torkab palju igasuguseid mundrikandjaid. Rahvas korralikult rietatud, kaupu ja toitaineid külluses. Oma suurele juhile — Hitlerile — ollakse uhked ja usaldatakse teda pimesi. Teda peetakse üliinimeseks, kelle suurimaks teeneks on saksa rahva mitmesuguste kihtide — aadli, talumehe, õpetlase, töölise jne. — muutmise sakslaseks. Nüüd ei ole ka enam baaierlast, kes enne üle öla vaatas preislasele, ja ümberpöörduvalt, vaid on ainult sakslased.

Meie meeskonna reklaamimiseks oli tehtud palju ettevalmistusi. Juba paar-kolm nädalat enne võistlusi ilmusid kohalikes ajalehtedes kirjutused eestlastest, kui ühest tugevamast maadlusrahvast. Linn oli külvatud üle mitmet sorti kuulutusplakatitega.

Esimene võistlusõhtu peeti Näitusmessi pearestorani saalis, kuhu mahutus kuni 1600 vaatajat. Maadlusmatt asus selleks eriti ehitatud poodiuanil. Uudisena meile pealtvaatajad ei istunud kiilutuna üksteise kõrval, nagu tavaliselt mujal, vaid mugavalt oma laudade ääres õllekannu juures.

Võistluste järgmisel päeval saime ebameeldivuse osaliseks. Saksamaal on maksev kord, et pühapäeviti restoranides ja teistes söögilokaalides saab ainsa toiduna suppi. Kuna aga suurem osa inimesi nähtavasti on supisöömisest loobunud, olid kõik lokaalid suletud. Et vastuvõtjad söögi saamiseks erikorraldust polnud teinud, jäime õhtuni ilma söögita.

Järgmise päeva varahommikul algas tagasisõit — vastu uutele võistlustele. Õhtuks jõudsimel Riiga ja teisel päeval leidis aset Eesti-Läti maavõistlus. Lätlased on teinud rohkesti tööd oma maadlustaseme tõstmiseks ja ettevalmistamiseks olümpiamängudele. Treenerina tututseb meie E. Pütsepp, omaaegne maailmameister ja olümpiavõitja.

Ülalöeldult lõppesid ka Riia võistlused eestlaste võiduga ning järgmisel päeval olime kodumaal tagasi.

E. Kõppo.

A. Scheer

Posamendi-, paela- ja trikoovabrik

Tallinn, Viru 4,

kino „Heliose“ peal, III korral, telefon 444-82.

Valmistab seltsidele lipunööri ja narmast. Kõiksugu mööblinarmaid, topse ja nõöri — siidist, puuvillast ja villast pidžamagarituure ja igasugu muid posamenditööstuse artikleid — kummi- ja saapapaelu, ka kõiksugu trikoid.

Tellimiste tähtmine kiire ja korralik, mõõdukate hindadega.

PÖLLUMEHED!

Kellel puudub

„HANKMO“

äke, küsiõu isiklikult või kirjalikult selle hädatarvilise põllutööriista hinnakiri ja maksumitingimused, missugused saadab esimese nõudmise peale hinnata ja ilma ostukohusega põllutööriistade eriäri

J. J. PAULSON.

TALLINN,

Vene turg, Kalevi kaubahoone.

Kõne nr. 464-51.

PÄRNU LAEVA A/S.

A/1. „KALEVIPOEG“

Tallinn — Stockholm — Tallinn.

Väljasõit Tallinnast igal laupäeval (alates 27. apr.).
Väljasõit Stockholmist igal kesknädalal (alates 1. maist).

Tallinna agendid:

THOMAS CLAYHILLS & SON.

Tallinn, Suur Brookusmägi 14. Tel. 435-58.

Sportlased!

Tehke oma sisseostud

K/M. „Erpe“^s

Tallinn, Viru t. 22.

Valik ja hinnad väljaspool võistlust.

Tellimiste vastuvõtmine.

KAUBANDUSE

A/s. HÜPPLER Ko.

Tallinn, S. Tartu maant. 43. Telef. 305-01.

Soovitame suuremal ja väiksemal arvul: **rauda, plekki, igasugu tööriistu, EHTUSMATERJALE, majapidamis-, jahi- ja maalritarbeid.**

Ostame:

vana rauda, malmi, plekki ja muid metalle.

Kes Tallinnas elab, teab,
Kes Tallinna sõidab, peab teadma, et

valmisriided

ja

vihmakuued

nahast, siidist, riidest, mustast lederolist ostate kõige kasulikumalt

K/M.

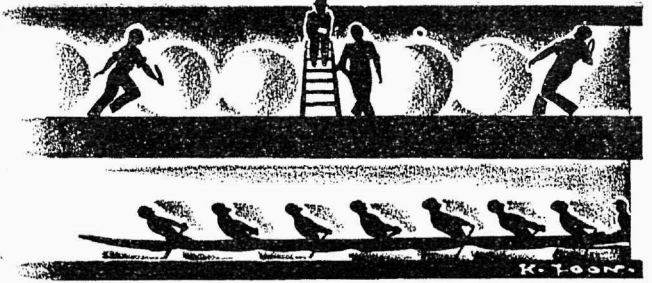
L. KARSCHENSTEIN,

HARJU 23.

Järeilmaks 7 kuud.

Address välja lõigata.

Meie Müüja

Teine 7:1 poksis Läti üle

Eesti-Läti 8. poksi-maavõistlus lõppes eeldatult Eesti suure võiduga — 7:1. Läti oli kohale saatnud mitme parema puudumise tõttu võimalikust nõrgema garnituuri, kuid vaevalt oleks tugevamgi garnituur Läti päästnud katastroofist. Vahest ainult ühe võidu oleks ta rohkem saavutanud. Peetud maavõistlusel võitis lätlastest ainsana Dolgicers, kärbeskaalus H. Pärna üle. Teistes kaaludes kuulusid võidud Eestile, seejuures viis neist knokkidega.

Tublisti on arenenud H. Freimuth, kellel eriti paranenud löök. Kaitse tundub veel veidi puudulikuna, mis on aga tingitud mehe suurest pealetungimise agarusest. Lätlase Veikinschi vastu ei tarvitsenudki tal end erilist kaitsta, H. Freimuthi tugevamad löögid avaldasid varsti oma mõju, ning 1. roundi lõpuks langes lätlane knokki, millest teda päästis üksnes gong. Edasivõistlemisest lätlane loobus.

Sulgkaalus peeti maavõistluse parim matsch E. Taari ja A. Kniesise vahel. Erka tabas järjest sirgetega, kuid vastane seedis löögid hästi, pannes vahete-vahel koguni Taari kõikumama. E. Taar võitis 3:0.

Kergekaalus peeti sõprusmatsch, sest N. Stepulovi vastane Adamsons oli 4 kg üle kaalu ülemmäära. Eestlase tugeval ülekaalukusel rullunud matsch lõppes 2. roundil Adamsoni loobumisega huule vigastuse tõttu.

Kergekeskkaalus oli peamiselt pusimine. Seda lätlase Evertsi arvel, kes tormas huupi otsa ja rohkem maadles. L. Niender tabas siiski hästi ja matschi lõpul oli lätlane groggy. Eestlase võit 3:0.

Keskkaalus N. Kapustini vastane Riebinsch oli väga pelglik. Toetus sageli käega põrandale, et eemaldada endast eestlase, kui viimase hoobid muutusid liig mõjuvaiks. 2. roundil katkestati ebatasavägine matsch.

Poolraskekaalus A. Reinke võttis oma tabavate haakidega füüsiliselt tugevama lätlasel Jankovskil varsti pealetungimise isu. 2. roundil langes lätlane knokki.

Raskekaalus Ev. Lukkinile ei olnud Osolinsch üldse vastaseks. Lukkin puges lähisvõistlusse, tehes vastase pehmeks juba esimeste löökidega. 2. roundil katkestati matsch eestlase kasuks.

O. Köster raskejõustiku juht

Eesti maadlus-, tõste- ja poksiliiidu esindajatekogu aastakoosolek tõi liidu juhtimise etteotsa O. Köstri, kes valiti uueks esimeheks üksmeelselt. Senine esimees J. Kauba keeldus kandideerimast. Uueks juhatusliikmeks valiti N. Matsov ja tagasi valiti väljälangenud E. Köppo. Usaldusarstiks dr. Rõmmer.

Majanduslik aasta on jätnud ülejäägina 78 krooni, mis osutus võimalikuks juhatusliikmete poolt korjandusega kokku saada 2000 krooni tõttu. Erialade järgi on poksi(!) ja tõstmine töötanud puudujäägiga, kuid maadlus ülejäägiga. Liidu suurimateks üritusteks käesoleval aastal on Eesti Raskejõustiku Mängud oktoobris ja Turaani turniir novembris.

Revisjonikomisjoni valiti J. Lepp, A. Alber ja J. Hargel.

Tõstespordi raskuspunkt provintsis

Tõste-esivõistlused peeti tänavu Pärnus. Osavõtjaid oli kümnekonnast organisatsioonist, peale v. s. Spordi kõik provintsis. Provintsi ongi praegusel momendil meie tõstespordi peakandja. Tallinnas on huvi raugenud.

Sulgkaalus tuli A. Kask meistriks 11. korda. Huvitav seejuures on, et ta tõstete kogusumma on stabiilselt püsinud 400 kg ümber. Uuteks meistriteks tulid: sulgkaalus valgalane Mürk ja raskekaalus A. Lepik. Tõstete kogusummad läbilõikes 1. a. esivõistluste tasemel.

Tehnilised tulemused:

Sulgkaal: 1. ja Eesti meister A. Kask, Sindi Kalju, 397,5 (kahega surumine 85, ühega rebimine 60, ühega tõukamine 72,5, kahega rebimine 80 ja kahega tõukamine 100) kg. 2. Västriik, Mõisaküla Ülo, 377,5 kg. 3. Silla, Narva Võitleja, 352,5 kg.

Kergekaal: 1. ja Eesti meister Mürk, Valga ÜENÜ, 425 (65—70—80—90—120) kg. 2. A. Saal, Tervis, 400 kg. 3. Miller, Sport, 400 kg. 4. Lund, Sport, 395 kg.

KAUBAMAJA

„SPORT“

TALLINN,
SUUR KARJA TÄN. 18-4
TELEFON 446-00

SPORDIABINÕUD

TÄIELIKUS VALIKUS

ELUSLOOMADE, LIHA ja LIHASAADUSTE EKSPORT

EESTI PEEKONI EKSPORTÜHISUS

JUHATUS:

TALLINN, S. ROOSIKRANTSI 4a-9, TEL. 463-63

Keskkaal: 1. ja Eesti meister L a a n e, Esna Kalju, 430 (85—72,5—80—82,5—110) kg. 2. Mahoment, Sport, 427,5 kg. 3. Luur, Tervis, 380 kg.

Poolraskekaal: 1. ja Eesti meister L. K u k k, Tartu Kalev, 480 (95—75—87,5—97,5—125) kg. 2. Maidla, Tervis, 397,5 kg.

Raskekaal: 1. ja Eesti meister A. L e p i k, Tartumaa malev, 512,5 (110—75—92,5—100—135) kg. 2. Vesterstein, Vistra Vaprus, 432,5 kg. 3. Põntson, Tervis, 395 kg.

Parimaks tõste-seltsiks tuli Pärnu Tervis 6 punktiga. Ülejäänute vahel jagunesid punktid väga tasavägiselt: Sindi Kalju, Valga ÜENÜ, Esna Kalju, Tartu Kalev, Sport ja Tartumaa malev, igal 3 punkti, Vistra Vapurusel ja Mõisaküla Ülol, kummalgi 2 punkti, ning Narva Võitlejal 1 punkt.

Käsipalli rindel valitseb veel selgusetus

Käsipalli-esivõistlused ei ole veelgi lõppenud. Pida-mata on mitu kas meistertitlit või liiduklassi pääsmist selgitavat matschi. Esivõistluste tsükl on nii laialdane, et ületab oma suuruselt isegi jalgpallitsükli. Võisteldakse ju neljal alal ja igal alal kahes klassis.

Esimesena selgus olukord meeste-korvpallis. Liidu-klassist langes pärast selgitusmatschi NMKÜ-Russiga välja põline liiduklassi meeskond Kalev, kelle asemele tuli V a l g a NMKÜ. Tabel kujunes järgmiseks (numb-rid tähendavad järjekorras peetud matschide arvu, võit-usid, kaotusi, korvide vahetorda ja võidupunkte):

1. Tallinna NMKÜ	4	3	1	182:157	6
2. Tartu NMKÜ	4	3	1	186:146	6
3. ESS	4	2	2	134:172	4
4. NMKÜ-Russ	4	1	3	157:157	2
5. Kalev	4	1	3	160:187	2

Naiste-korvpallis on ASK-l, Kalevil ja NMKÜ-Rus-sil võrdselt punkte, mille tõttu meistri selgitamiseks nende vahel peetakse uus tsükl. Neljandaks liiduklassi naiskonnaks on Vitjas, kuna uuena pääsis liiduklassi Puhkekodu võitudega Tervise naiskonna üle.

Meeste-korvpallis oli tänavu liiduklassis ainult 4 meeskonda: Tallinna PS loobus startimisest. Uueks liidu-klassi meeskonnaks sai V a l g a NMKÜ, kelle mängu-taset peetakse väga lähedaseks meistri omale, kui koguni mitte paremaks. Tabeli lõppseis kujunes:

1. Kalev	3	3	—	6
2. ESS	3	2	1	4
3. Tartu NMKÜ	3	1	2	2
4. Tallinna NMKÜ	3	—	3	0

Naiste-võrkpallis tuli meistriks Kalev 8 punktiga, teiseks ASK 6 punktiga. ESS-il ja NMKÜ-Russil on võrdselt 2 punkti ja nende vahel peetakse selgitusmatsch selle kohta, kes neljandaks jäädes peab kaitsma liidu-klassis püsimumst ringkonna teise vastu. Välja on lan-genud Kalevi 2. naiskond. Uus tema asemele selgu-mata.

Konservatism ja jalgpall

Igaüks teab, et hiinlane on kollane, neeger must, inglane aga konservatiivne. Kui inglasel äri õitseb, siis on ta rahul. See on ju konservatism. Läheb äri aga halvasti, siis otsib ta kohe uuendusi. Nii oli ka jalgpalliga. Kui forwardid enam ei suutnud küllaldasel määral väravaid lüüa, sest et neil peas oli vähem kui jalus, muudeti jalgpallimäärusi ofsaidi osas. Nüüd pidi tulema kuldne ajajärk, millal forwardid hakkavad väravaid saavutama tosinate kaupa. Kuid... inglane on ju konservatiivne. Ta tugevndas kaitset, tuues kaitse-liinidele appi kaks sisetormajat. Kaitse tugevnes, edu-rivi aga nõrgenes, ning... väravate saavutamine jäi sama kasinaks nagu enne ofsaidi-määruste muutmist. See on ülim konservatism.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 4 17. aprill 1935 16. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Kesklidu väljaandel iga kuu 20. päeval.
Toimetus ja talitus: Tallinn, Raekoja pl. 9. Tel. 444-28.

Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 snt., 1/4 a. 75 snt.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja teksis: 1/2 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/2 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Raekoja pl. 9, tel. 444-28;

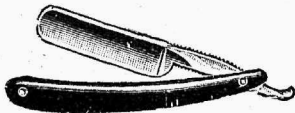
A. Hahn, tel. 440-98 ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

Sisevõistlused tennis

Esmakordselt peeti tänava Tallinna esivõistlused sise-tennises, Volta tennishallis. Startisid peagu kõik meie parimad tennisistid. Osavõtjaid oli A klassis 14, B klassis 13, seniore 6, juniore 7, meeste-paarismängus 10 paari ja sega-paarismängus 6 paari. Võistlused kestsid üks nädal.

Erilises hoos oli H. Pukk, kellele ennustati võitu koguni K. Lasna üle. Viimane jäi siiski võitmatuks. Esimesed kaks setti võitis ta napilt — 7:5 ja 6:4. Edasi domineeris H. Pukk, võites kaks järgmist setti suure latususega 6:1 ja 6:1, kuid otsustavas setis pidi ta K. Lasnale siiski kapituleeruma — 3:6. Seega K. Lasn võitis 3:2, kuigi geimide vahelord kujunes vastase ka-suks 24:21.

Kõige paremast terasest juukselõikumasinaid ja rootsi habemenuge Heljestränd ning soome

pusse ostate vabrikuhinnaga

AUGUST AMOS'
kauplustest

Tallinnas, Jaani tän. 11 ja Viru tän. 21.
Tartu, Aleksandri t. 6. Narva, Joala tän. 26.
Rakvere, Pikk tän. 26.

Kauba headuse eest täieline vastutus

TKSÜ käsipalli välkturniirid

Märtsis peetud TKSÜ kahele käsipalli-välkturniirile võib omistada erilise tähelepanu selle pärast, et võtsid osa Tallinna kõigi koolide paremad käsipallimeeskonnad, kes TKSÜ esivõistlusil olid killustatud A ja B klassi. Võistlused peeti ühe minuse süsteemis. Korvpallis oli mänguaja pikkus 2×10 min., kuna võrkpallis olid geimid 8-punktilised.

Meeste-korvpallis enamik 10-st mängust olid ägedad ja tehniliselt nauditavad. Favoriidiks osutus tehnikumi meeskond, kes võitis vene gümnaasiumi 19:17, Kaarli gümnaasiumi 12:9, edasi poolfinaalis A-k.l. korvpallimeistri realgümnaasiumi (1) 15:11 ja finaalis Gustav-Adolfi gümnaasiumi 19:12 (6:8). See edu on jällegi tõenduseks, et tehnikum oleks

olnud tänava üliküps võistlema TKSÜ esivõistlusil A-klassis, selle asemel, et B-s varitseda meistritiitlit.

Teine finalist G.-Adolfi güm. võitis poolfinaalis toomkooli 29:17 ja enne seda kolledshi 26:12

Meeste-võrkpalli turniirist võttis osa 6 meeskonda. Puudus Vestholmi güm. meeskond kooli direktori surma tõttu. Võib-olla oma tugevaima rivaali puudumisel suutiski tulla esikohale reaalgümnaasium, võites finaalis Kaarli güm. 8:7, 5:8 ja 8:2 ja enne seda G.-Adolfi güm. 3:8, 8:7 ja 8:5. Kaarli güm. pääsis finaali kahegeimiliste võitudega kolledshi ning saksa realgümnaasiumi üle.

Naiste-võrkpallis võistles ainult kolm naiskonda. Kuna 1. tütarl. güm. osa ei võtnud, tuli head surumängu näidanud kommerts-güm. kergelt võitjaks, hävitades finaalis Kubu güm. 8:6 ja 8:4.

Maailmarekordid suusatamises

Ametlikult maailmarekorde suusatamises ei registreerita, sest ühel või teisel puhul on võistlustingimused — maastik, lumeolud jne. — erinevad. Teiseks ei pretendeeri täpsusele võistlusdistsantside väljamõõtmine, sest distants mõõdetakse tavalisemalt kaardi järgi.

Ettekujutuse saamiseks selle kohta, kui kiirelt iga teatud distantsi võib läbistada, avaldame maailmas seni parimad ajad tarvitavamatel distantsidel:

5 km	Marttila	13.05	1930
10 "	Vakkari	25.49	1930
15 "	Suortti	58.01	1929
30 "	J. Niska	1:34.10	1915
50 "	Englund	2:50.21	1935
60 "	E. Niska	3:46.07	1913

Säärased on suusatamise „maailmarekordid“.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN.

PIKK TÄN. 47..

TELEF. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

„POLARIS“

EESTI KINNITUS-A.-S.

Võtab vastu järgmisi

kinnitusi:

tule-, murdvargus-,
veo-, väärtsaadete-,
kasko- (laevakerede)
ja klaasikinnitusi

Seltsi põhi- ja tagavara-
kapitalid ületavad

Kr. 876.000.—

Seltsi asutamisest peale
on kahjude eest välja mak-
setud üldkokku

Kr. 4.277.710.76

Soliidne edasikinnitus!

Kahjud likvideeritakse
viivitamata!

*Kanna ainuüksi kodumaa
head riidekaupa!*

KAUBANDUS-TOOSTUSE A.S.

„KREENBALT“

TALLINN, S. KARJA 13

POSTKAST 346

TELEF. 425-14

TELEGRAMMI AADR.: KREENBALT

**BALTI PUUVILLA KETRAMISE
JA KUDUMISE VABRIKU A-S.**

**KREENHOLMI PUUVILLASAA-
DUSTE MANUFAKTUURI O-Ü.**

**SINDI TEKSTIILVABRIKUTE
ÜHISUS**

EESTI NIIDIVABRIKU ÜHISUS